

**Zostrelila Ukrajina
malajzijský Boeing MH17?**

**Predstavujeme
kandidátov na predsedu SZPB**

Ruskom kráča príznak Stalina

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXIV 13. 6. 2019 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

12

Naša anketa

Ste si vedomý(á), že tradíciu spoločného kladenia vencov a nestretania sa so slovenskými a ruskými veteránmi na Slavíne pri príležitosti Dňa víťazstva nad fašizmom nevytvoril Andrej Kiska, ale už Ivan Gašparovič, ktorý tam tiež položil veniec v inom termíne?

Podivovali sme sa nad tým už v Bojovníkovi č. 13/2014 a zároveň sme poukázali na to, že prezident vycestoval na oslavu 70. výročia vylodenia spojencov v Normandii.

Ako vnímame tento „štátnický“ odkaz našich vrchných veliteľov sovietskym, rumunským, ale aj našim slovenským osloboditeľom?

Ján Kašica, tajomník OblV SZPB, Zvolen: – Je to prejav našej mentality. Nie tak dávno sme mali elitu, ktorá dávala veľkú úctu a niekedy až prehnajú sovietskym hrdinom. Za pár rokov zmenila svoj postoj a dáva väčšiu úctu spojencom. Som presvedčený, že ak sa v geopolitike znova zmení líder, tak naša elita je schopná túto zmenu zaregistrovať a opäť sa zmeniť, teda prispôbiť. Nevieť či je to spôsobené tým, že sme malý štát, alebo sme malú mentalitou? Smutné je to v oboch prípadoch.

Jozef Ťažký, člen OblV SZPB, Banská Bystrica: – Nie som si istý, ako som reagoval na počín prezidenta Gašparoviča. Myslím si, že to bolo od neho zlé a nesprávne. Prezident Kiska to urobil cielene. Jeho konanie, podľa mňa, bolo často protiruské. Obidve konania považujem za hrubé morálne i funkčné chyby.

Milan Pova, člen SZPB, Liptovská Osada: – Nielen prezident SR, ale aj každý politik, ktorý vedome odmieta náležite rešpektovať a ctíť objektívnu históriu vlastného národa a ľudu a ktorý namiesto toho prejavuje až poníženú servilnosť predstaviteľom cudzieho mocenského systému, nielenže nemá právo zastávať v rámci SR akúkoľvek verejnú funkciu, ale jeho protislovenské a protinárodné konanie by mu malo byť adekvátne vytknuté.

Jozef Mravík, predseda ZO SZPB, Partizánske: – To, čo si robia prezidenti, ma až tak nezaujímá. Ich konanie je zrkadlením ich nie národného intelektu! Dôležité je, že my sme si uctili hrdinov na Slavíne. Lebo vieme, že oni obetovali životy aj za slobodu prezidentov (ak im to nedocvaklo)!

Čierno-biele alebo jednostranné videnie dejín nie je objektívne. Oslavy vylodenia v Normandii tiež majú svoje miesto v mozaike udalostí minulého storočia. Verím však, že pravda, myslím tým kompoexnú historickú pravdu, vždy zvíťazila a zvíťazí!

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Sobáš sama so sebou

Pozeranie sa v zrkadle na svoj obraz vystupňovalo samolúbosť Brazílčanky Jussary Dutra Kotu do takých výšin, že sa rozhodla vziať si samu seba. Sobáš sa konal 26. 5. 2019 v meste Belo Horizonte.

K oltáru 38-ročnú ženu viedla jej 21-ročná dcéra a „pár“ sobášila priateľka. Namiesto obrúčky bude nevesta nosiť tetovačku ženy s krídlami motýľa.

Napriek tomu, že Jussara tvrdí, že „láska k sebe je najúprimnejšia láska“, nemieni svojej „vyvolenej“ zostať verná. Na nové vzťahy vraj bude prístupná aj po svadbe.

– admi – podľa Estado de Minas

Hrdo vztýčení kráčame k XVII. zjazdu SZPB

Posledné rokovanie Ústrednej rady SZPB pred XVII. zjazdom SZPB potvrdilo, že Zväz je pri presadzovaní protifašistickej myšlienky naozaj úspešný. Z formálnej i neformálnej stránky.

Z krátkodobého hľadiska (za štyri roky od XVI. zjazdu SZPB) to dokazuje formálny nárast počtu členov platiacich si členské príspevky (k 31. 12. 2018) o 366 na súčasných 17815 členov. A ak k tomu prirátame aj okolo 500 tých členov, od ktorých sa platba členského nevyžaduje, tak početnosť našej organizácie je naozaj úctyhodná.

O náraste neformálnej autority Zväzu sa zmienil bývalý košický oblasťný predseda Ján Dianiška, ktorý povedal, že keď ešte pred desiatimi

rokmi kráčal so svojimi druhmi vykonať pietny akt, našli sa ľudia, ktorí mali voči SZPB ironické, či štipľavé poznámky. A dnes? Dnes, keď sa idú pokloniť hrdinom, ktorí nás oslobodili, tak mnohí okolostojáci Košičania im vraj už tleskajú.

Takže žije a či umiera protifašistická idea? Žije a to napriek tomu, že úbytky našich víťazov bojov s nemeckými nacistami a ich domácimi prisluhovačmi sú nesmierne skľučujúce. Predseda Historickej odbojovej skupiny partizánov v SNP a zahrani-

čí Karol Kuna uviedol, že dnes medzi nami žije už asi len 600 týchto hrdinov, pričom v ostatnom období ich mesačne zomieralo v priemere 42. On i bývalý červenoarmejec Ján Chudík sa otvorene vyjadrili, že nadchádzajúci zjazd SZPB v Poprade (28.–29. 6.) je asi posledný, ktorého sa ešte zúčastnia aj protifašistickí veteráni z 2. svetovej vojny.

Ústredná rada, ako najvyšší orgán SZPB medzi zjazdmi, prerokoval prípravu priebehu XVII. zjazdu SZPB a schválil bod po bode celý jeho program.

Veľmi dôležitým bodom tohto
(Pokračovanie na str. 3)

Grécko chce od Nemecka 320 miliárd eur

Velvyslanec Grécka v Berlíne odovzdal MZV Nemecka nótu, v ktorej grécka vláda vyzýva nemeckú stranu na začatie rozhovorov o urovnani nedoriešenej otázky výplaty vojnových reparácií a kompenzácií škôd spôsobených prvou a druhou svetovou vojnou.

„Táto diplomatická akcia bola učinaná po jej posúdení na úrovni politických lídrov na plenárnom zasadnutí parlamentu Grécka 17. apríla a splnenia rozhodnutia, prijatého drvivou väčšinou poslancov a s ohľadom na medzistranícku komisiu na vymáhanie nemeckých dlhov pre náš štát,“ hovorí sa v ozname gréckeho ministerstva zahraničia.

Grécko pretenduje na náhradu škôd, ktoré boli spôsobené jeho občanom a štátu počas prvej i druhej svetovej vojny,

na vojnové reparácie voči obetiam nemeckej okupácie a ich potomkom, na navrátenie okupačnej pôžičky a na návrat rozkradnutých a nezákonne vyvezených archeologických a iných kultúrnych predmetov.

V apríli grécky parlament prijal rezolúciu, aby vláda požadovala od nemeckej strany úhradu vojnových reparácií: 309,5 miliardy eur za 2. sv. vojnu a 9,2 miliardy eur za 1. sv. vojnu. Na 107,2 mld. eur si Grécko hodnotí kompenzácie za smrť a zmrzačenie ľudí. V rezolúcii je zdôraznené, že Grécko sa nikdy nevzdá svojich nárokov voči Nemecku.

Nemecko požiadavky Grécka odmieta s tvrdením jeho úradov, že krajina si už tieto svoje povinnosti splnila, keď v roku 1960 uhradila Grécku 115 miliónov mariek. Podľa vz.ru, 4. 6. 2019

Milióny dokumentov o holokauste

Agentúra AP uviedla, že Medzinárodná pátracia služba International Tracing Service (ITS), ktorá pomáha vypátrať nezvestných ľudí z obdobia holokaustu a 2. sv. vojny, oznámila 21. 5. 2019 zverejnenie vyše 13 miliónov dokumentov z nacistických koncentračných táborov.

Sú medzi nimi aj väzenské preukazy a správy o úmrtiach, ktoré by mali pomôcť bádateľom i laikom pátrajúcim po osude väzňov z koncentračných táborov.

ITS v spolupráci s izraelským múzeom holokaustu Jad va-šem už celkovo zverejnilo on-line dokumenty s informáciami týkajúcimi sa vyše 2,2 milióna osôb.

Predstavitelia ITS oznámili aj zmenu názvu organizácie na „Arolsenké archívy – Medzinárodné centrum pre nacistickú perzekúciu“.

Podľa pravda.sk z 21. 5. 2019

Na zamyslenie: Nevedomosť je sila.

George Orwell v antiutopickom románe „1984“

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

12

Izraelčan o porážke Západu na Ukrajine

Bývalý šéf izraelskej služby by Nativ Jakov Kedmi vyhlásil, že plány na oslabenie Moskvy na ukrajinskom smere krachli a USA i Európa sa čoraz menej zaujímajú o to, čo sa deje v Kyjeve.

Hlavným dôkazom porážky Západu na Ukrajine je podľa neho zmena smeru zahraničnej

politiky Washingtonu a EÚ voči Kyjevu. „Niet politiky USA. Drobní činitelia sa ešte snažia hrať a loviť ryby v kalnej vode, počínajúc bývalým viceprezidentom USA. Lenže americký prezident nevie, na kiego čerta sa mu vzdala Ukrajina a ako to zapadá medzi národné záujmy USA,“ povedal.

„Hlavným cieľom majdani-zácie Ukrajiny bolo naniesť

smrteľný úder Rusku, zabráť Ukrajinu a posunúť americké námorníctvo a základne k Ros-tovu. Toto všetko krachlo,“ po-vedal izraelský expert.

Podľa vz.ru, 21. 5. 2019

„Ukrajina je jedným z páchatelov tohto útoku“

Thierry Bode, člen európskeho parlamentu, vodca fóra pre demokraciu euroskeptickej strany Holandska verejne vyhlásil, že Kyjev by mohol byť vinný zo smrti cestujúcich pri zostrelení malajzijského Boeingu MH17 nad Donbasom 7. 7. 2014, uviedla holandská televízia NL Times.

Počas televíznych debát s predsedom vlády Holandského kráľovstva Markom Ruttom, poli-

tik nečakane vyhlásil, že správa medzinárodného tímu pre vyšetrovanie havárie tohto „letúňa“ vyvoláva značné pochybnosti. „Ukrajina je jedným z páchatelov tohto útoku,“ povedal Bode.

Vodca strany „Forum pre demokraciu“ dodal, že rozsudok v prípade MH17 by mali vyniesť právoplatní sudcovia a nie nejakí úradníci, ktorí obviňujú Rusko bez akýchkoľvek dôkazov.

Podľa tadesco.cz, 25. 5. 2019

Maďarskí náckovia znova leštia baganče

Prepochodovať popri domoch miestnych Rómov nesmeli. Súd im to nepovolil. Demonštráciu sily si však maďarskí krajne pravicoví extrémisti neodpustili. Asi päť stoviek sa ich 21. mája 2019 večer zišlo na hlavnom námestí Török-szentmiklósa. Do provinčného mestečka asi 130 kilometrov východne od Budapešti ich zvolal László Toroczka, vodca hnutia Naša vlasť, ktoré vlni založili najradikálnejší členovia Jobbiku, nespokojní s umierneným kurzom svojej bývalej strany.

Štvavá atmosféra mítingu chody, ktoré v nultých rokoch pripomenula zastrašujúce po-organizoval Jobbik a jeho po-

lovojská Maďarská garda v mestečkách a dedinách s početným rómskym obyvateľstvom.

Toroczka protirómsku akciu využil aj na promovanie nového polovojského združenia Národná légia, ktorá vraj nemá byť právnou nástupkyňou Maďarskej gardy, ale jej ideovou dedičkou. *Pravda.sk, 23. 5. 2019 (výňatok)*

Ukrajina: občianska vojna je nezákonná!

Na Ukrajine vybuchla najväčšia bomba za ostatných 5 rokov: Generálna prokuratúra Ukrajiny uznala za nezákonné použitie armády v bojoch na Donbase, pretože je to v úplnom rozpore s ústavou krajiny. Uviedol to na tlačovej konferencii bývalý náčelník GŠ OS Ukrajiny genplk. Vladimír Zaman, ktorého obvinili z vlastizrady, rozkladu ukrajinskej armády a „odovzdania“ Krymu Rusku. Generála zatkli ešte vo februári, ale pred pár dňami ho pustili na slobodu.

Poskytol rozhovory viacerým domácim médiám. Uvie- Ukrajiny vykonala expertízu

a zistila, že použitie armády proti civilnému obyvateľstvu je nezákonné a absolútne protiči ukrajinskej ústave. Podčiarkol, že súčasné vedenie krajiny mu pošpinilo meno a česť a prostredníctvom súdov bude bojovať o ich očistenie.

HSP, 3. 6. 2019 (krátené)

USA asi opäť potrebujú atómové testy

Aby to dosiahli, obvinili Rusko (Systémom zlodej kričí, chyťte zlodeja!), že „nedodrži-je“ moratórium na atómové testy.

V mene Ruska sa voči tomu na konci mája kategoricky ohradil ruský veľvyslanec v USA Anatolij Antonov a poukázal na to, že „medzinárodné spoločenstvo a aj organizácia Zmluvy za všeobecný zákaz jadrových skúšok (CTBT) veľmi dobre vedia, že Rusko prísne dodržiava zmluvu.“

Pritom poukázal práve na neochotu USA byť

zviazanými touto zmluvou, pretože Rusko ju ratifikovalo už dávno a USA to dlhé roky odmietali. S údivom poukázal na neférový spôsob USA vyjadriť svoje výhrady. „Nehovori sa o tom na konzultáciách, ale robí sa to cestou tlače,“ povedal Antonov a dodal, že sa to podobá na „dobro naplánovaný a zrežovaný útok nielen proti Rusku, ale aj proti celému režimu kontroly nad výzbrojou, proti celej architektúre strategickému stabilite.“

- r -

„Integrácia Srbska s Ruskom by nám zaručila...“

...bezpečnosť a to, že NATO nás už nikdy nebude bombardovať,“ povedal predseda srbskej radikálnej strany Vojislav Šešelj a zdôraznil, že preto by sa „Srbsko malo pripojiť k integračnému zoskupeniu Ruska, Bieloruska, Kazachstanu a Ukrajiny.

„Do roku 2024 sa pripravuje zjednotenie Ruska, Bieloruska a Kazachstanu, pravdepodobne aj Ukrajiny, ak sa dovtedy Ukrajina už vráti do náručia matky – Ruska. Tento zväz

bude niečím medzi konfederáciou a federáciou, kde spoločnými budú otázky zahraničnej politiky, armády a menovej politiky.

Domnievam sa, že Srbsko by sa malo posúvať týmto smerom, včas sa zapojiť do tejto integrácie, čo by nám poskytlo veľa privilégií, počnúc cenou ropy a zemného plynu až po prienik srbských tovarov na obrovský trh,“ zdôraznil Vojislav Šešelj.

Podľa HSP, 2. 6. 2019

Čo píšú iní

Americký profesor pripomenul, že...

...rozhodujúcu úlohu pri rozdrvení nacistov zohral ZSSR. Profesor Karl Qualls vyjadril prekvapenie „z rozruchu“ ohľadne osláv výročia výsadku spojeneckých vojsk v Normandii v roku 1944 a pripomenul, že rozhodujúcu úlohu na víťazstve nad nacizmom mala Červená armáda.

„Ako historik na Rusko som už unavený z toho rozruchu kvôli „Dňu D“ (deň vysadenia sa spojencov v Normandii). Áno, udalosť je to veľká, dôležitá, dramatická, no Červená armáda bojovala a umierala tri roky do „Dňa D“, a gniavila nacistov už viac ako rok pred tým, ako sa ktokoľvek iný vysadil na pláži Omaha,“ napísal profesor v twitteri.

Sovietske vojská urobili pre víťazstvo nad Nemeckom viac, ako ktokoľvek druhý.

Červená armáda rozdrvila 607 nemeckých a iných divízií, čo znamenalo vyše 8,5 milióna vojakov nenávratných strát. Okrem toho nepriateľovi zničila, či zajala vyše 75 % zbraní a vojenskej techniky.

Podľa ria.ru, 3. 6. 2019 (výňatok)

Nacionalisti zbúrali bustu Žukova v Charkove

Ukrajinskí radikáli tvrdia, že osobne im v tom bránil primátor mesta Gennadij Kernes.

Busta maršala Georgia Žukova stála pri charkovskom športovom paláci a zbúrali ju 2. 6. 2019 keď sa tam konal zjazd strany „Dôveruj záležitostiam“ (voľný preklad).

Kp.ru, 2. 6. 2019

Japonsko odkladá podpis...

...rámcovej dohody o mierovej zmluve s Ruskom.

Noviny Asahi Shimbun s odvolávkou sa na vládne zdroje uvádzajú, že japonská vláda chcela pripraviť rámcovú dohodu o mierovej zmluve k samitu G20, ktorý sa bude konať v Osake koncom júna.

Tokio sa vraj chystalo potvrdiť Spoločnú deklaráciu ZSSR a Japonska z roku 1956, podľa ktorej ruská strana vyhlasovala pripravenosť odovzdať dva ostrovy južnej časti Kuril (Šikotan a Habomai) Japonsku po podpise mierovej zmluvy.

Ministri zahraničia Lavrov a Kono však nedokázali prekonať rozdiely v nazeraní na historické momenty a bezpečnostné otázky.

Podľa vz.ru z 1. 6. 2019

Tajná stanica Klárov pražského metra

V päťdesiatych rokoch sa v Prahe začalo tajne stavať met-ro. S tajným projektom v tej dobe prišlo vedenie štátu, keď sa pripravovalo na tretiu svetovú vojnu.

Pražská stanica Klárov bola budovaná v rokoch 1952 až 1959 v prísne tajnom režime, a to priamo oproti Strakovej akadémii, sídlu vlády. Stavba s názvom K-111 mala slúžiť ako stanica podzemnej dráhy, rovnako mala byť chráneným pracoviskom vedúcich funkcionárov predsedníctva vlády a ÚV KSČ.

Praha vtedy požiadala Moskvu, aby do krajiny vyslala odborníkov, ktorí mali s prípravou tajného metra pomôcť. Avšak v roku 1953 projekt náhle skončil, pretože ZSSR požiadavku čs. vlády odmietol. Po zmene vedenia v 60. rokoch bola koncepcia stalin-ského metra úplne zbúraná.

Stanica metra Klárov a vládny kryt sú však dodnes neprístupné.

HSP, 28. 5. 2019 (výňatok)

V USA vylúčili ZSSR spomedzi víťazov 2. sv. vojny

V Spojených štátoch vydali jubilejnú mincu k 75. výročiu víťazstva v 2. sv. vojne, ZSSR však medzi víťazmi nezobrazili. Mincu vydala americká spoločnosť Bradford Exchange a pustila ju do predaja. Dajú sa na nej vidieť zástavy USA, V. Británie a Francúzska, zástava ZSSR tam však chýba.

V popise sa k minci hovorí: „Po štyroch dlhých rokoch vojny a obetí spojenci nakoniec získali víťazstvo. Pre najväčšiu generáciu nastal čas triumfovať a uvažovať o stratách a ziskoch tejto vojny, a taktiež o svetlej slobodnej budúcnosti, nachádzajúcej sa pred nami.“

Teraz si s našou jubilejnou mincou 75. výročia víťazstva v druhej svetovej vojne spomeňte na všetkých tých, kto ubránil našu súčasnú slobodu. Na prednej strane sú zobrazené zástavy spojencov: USA, V. Británie a Francúzska a uvedenie rokov výročia (1945–2020).

Jubilejná minca, ktorá je pokrytá 24 karátovým zlatom, sa predáva po 39,99 USD.

Podľa vz.ru, 22. 5. 2019

Hrdo vztýčení kráčame k XVII. zjazdu SZPB

(Dokončenie zo str. 1)

rokovania bolo prerokovanie „Správy o hospodárení SZPB za rok 2018“ a „Schválenie rozpočtu SZPB na rok 2019 a prerozdelenia príspevku od MV SR“.

Hospodárenie SZPB za rok 2018 neskončilo v strate a SZPB nie je zaťažený žiadnymi úvermi.

Na rok 2019 SZPB požadoval viac financií, pridelené mu však boli na úrovni minulého roka. Časť z nich je však účelovo viazaná, na základe čoho by sa nesprávne mohlo zdať, že Zväz disponuje toho roku menšími prostriedkami na jedného člena i na jednu z 597 základných organizácií SZPB. Pravdou to však nie je, pretože napr. na dopravu viazaných 20 tisíc eur i tak bude použitých na konkrétne prepravné potreby členov SZPB.

V rôznom bola poskytnutá aj informácia, že za ostatných niekoľko čísel dvojtyždenníku Bojovník

rastie počet predplatiteľov. Nepochybne tomu napomohlo aj to, že objednať jeho predplatné sa už dá aj elektronicky prostredníctvom zväzovej webovej stránky. Nepriamo je to tiež dôkaz, že mladšie aj čitateľská základňa, pretože elektronicky si predplatné rieši skôr mladšia ako seniorská generácia.

SZPB tiež pripomína, že od konca minulého roka je v 35 sídlach oblastných výborov rozšírený aj stánkový predaj Bojovníka. V každom stánku, ktorý zásobuje spoločnosť Mediaprint Kapa, určite nájdete aspoň 2 ks nášho titulu.

* * *

V uplynulých dňoch Zväz náhle opustil predseda Rozhodcovskej komisie SZPB JUDr. Dušan Vilím, ktorého pamiatku si ústredná rada uctila minútou ticha.

Uznesenie z rokovania Ústrednej rady SZPB zo 6. júna sa nachádza na www.szpb.sk. **V. Mikunda**

„Ďakujeme vám, že nezabúdame...“

Týmto slovom sa 4. júna prihovarila velvyslankyňa Bulharska Jordanka Čobanovová zhromaždeniu pri pomníku na Vajanského nábreží v Bratislave, ktorý bol vybudovaný na počesť bulharských partizánov, ktorí položili svoje životy za slobodu Slovenska.

„...nezabúdame na tých, ktorí položili svoje životy na to, aby sme tu boli my, ktorí položili svoje životy za našu budúcnosť.“

Budúcnosť slobody, prosperity, lásky a mieru,“ povedala veľvyslankyňa a dodala, že v „takýto deň skláňame hlavu a stíchame

na znak úcty a rešpektu“, pretože, podľa slov Christo Boteva, „ten, kto padne za slobodu, neumiera“.

Bulharským hrdinom sa bola pokloniť aj delegácia SZPB na čele s predsedom Pavlom Sečkárom a bratislavským oblastným predsedom Martinom Krmom. **- r -**

„Súčasná EÚ v kadečom nadväzuje na Hitlerov projekt Novej Európy.“ Okamura obvinil Merkelovú z prekrúcania dejín

Podpredseda Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR Tomio Okamura 31. 5. 2019 na Facebooku zverejnil príspevok, v ktorom obviňuje nemeckú kancelárku Angelu Merkelovú z prekrúcania dejín.

Je toho názoru, že nacizmus bol porazený vďaka nacionalizmu európskych národov, ktoré bojovali za svoju suverenitu. Ako vraj dokazuje Hannah Arendtová vo svojej knihe Pôvod totalitarizmu, či ako o tom hovoril samotný vodca Tretej ríše Adolf Hitler, nacizmus bol nadnárodným rasizmom, ktorý mal zjednotiť germánske árijské národy v jeden celok – ukážkou v praxi podľa neho boli nadnárodné jednotky Waffen SS.

Súčasná EÚ podľa Okamuru v kadečom nadväzuje na Hitlerov projekt Novej Európy.

„Nacisti plánovali európsku integráciu, ktorá sa v mnohom podobala súčasnej Európskej únii. Čiže je to naopak, než tvrdia slniečkari – nacizmus bol v skutočnosti po-

razený vlasteneckým a národoveckým (teda nacionalistickým) vzopätím občanov národných štátov, ktoré bojovali za suverenitu svojich krajín proti snahe vytvoriť nadnárodnú európsku árijskú ríšu,“ povedal český politik.

Okamura odkazuje, že o tom, ako sa terajšia EÚ podobá niekdajším nacistickým plánom európskej integrácie, dobre píše britský historik John Laughland vo svojej knihe Znečistený prameň. Existuje aj množstvo ďalších citátov Hitlera, Goebbelsa a ďalších nacistických pohlavárov, ktoré ospevujú jednotnú Európu.

„Nemecko zrodilo Marxa, nemecký imperializmus vyvolal 1. sv. vojnu a Nemecko podpo-

rilo Lenina a nástup boľševikov k moci v Rusku. Nemecko vyvolalo 2. sv. vojnu a bolo porazené len vďaka spoločnému úsiliu národných štátov, ktoré bojovali za obnovenie svojej suverenity a slobody. Nemeckom vyvolaná 2. sv. vojna prispela k vzostupu moci Sovietskeho zväzu a tomu, že ovládol východnú Európu a štáty stredovýchodnej Európy sa dostali do jeho područia. Projekt Nemeckom ovládanej Európskej únie je po nacizme a komunizme ďalším totalitným projektom, ktorý má zničiť suverenitu a demokraciu národných štátov v prospech centrálnej nedemokratickej diktátorskej moci. Národovci celej Európy sa proti tomuto projektu musia postaviť na odpor,“ uvádza na záver podpredseda Poslaneckej snemovne Tomio Okamura.

HSP z 31. 5. 2019 (výňatok)

Viete, čo je to inštitucionálny rasizmus?

Vysvetlila to talianska poslankyňa Giorgia Meloni pri kritike dekrétu o imigrácii: „Inštitucionálny rasizmus vytvoril štát, ktorý nechá zdochýnať chudobných Talianov pod mostom a tým, ktorí sem prichádzajú z cudziny, dá 37 eur na deň. To je inštitucionálny rasizmus!“

Inštitucionálny rasizmus je, keď dôchodcovi dáte sociálny dôchodok v hodnote 480 eur a na jedného imigranta miniete mesačne 1 200 eur!“

V. Mikunda

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Prekrucovanie dejín sa stáva samozrejmosťou. My a náš Zväz musíme čeliť blbosti politikov a médií.

Niektorí naši politici, napríklad exprezident Kiska, ale aj ďalší, neboli a nie sú svojprávni. Oni potrebujú schváliť svoje konanie oploťou ambasadou z Hviezdoslavovho námestia. To sa Pavol Orságh obracia v hrobe?! Kam politici Slovensko dovedli?!

Priznám sa, nepostrehol som, že aj exprezident Gašparovič, takto konal. Je na nás, aby sme národ burcovali, aby sa prekrúcačov dejín a vlastizradcov čo najskôr zbavil.

Vývoj ide po špirále. Nedopustíme to, čo museli prežiť naši rodičia a prarodičia! Ich odkaz by mal byť pre nás mementom. Tí, čo raz zradili, zradia znovu!

Mám obavu z toho, čo čaká naše deti a vnúčatá. Verím však, že osloboditelia by tak urobili znovu, hoci sa voči ich synom a vnukom správame priamo zversky.

Mikuláš Krascenics, predseda ZO SZPB, Bojnice: – Myslím si, že ani pán Gašparovič, ani pán Kiska neboli takí, ako o sebe tvrdili. Ich vzťah k účastníkom boja za slobodu z východu, ako i z domova, bol vždy odmeraný, preto sa nedivím ich konaniu, resp. nekonaniu.

Pre oboch prezidentov bol Západ dôležitejší ako Východ a preto ich konanie bolo a je i dnes neprístojné – nie je v súlade s ich funkciou. Takýto „štátnický“ odkaz našich vrchných veliteľov sovietskym, rumunským, ale aj našim slovenským osloboditeľom je hanbou a ich počin patrí na smetisko dejín. Toto je hanba.“

Názor čitateľa, ktorý nechce byť menovaný: – Pozor na otázku, lebo je zavádzajúca. Kováč a Schuster na Slávin 8. či 9. mája vôbec nechodili!!! Túto tradíciu založil až Gašparovič, za čo mu treba poďakovať. Pravda, chodil tam so svojimi poradcami obyčajne pred oficiálnym kladením vencov, ale na tie hysterické časy aj to bol pokrok.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Harabin: ...ja som antisystém...?

Ako niekto môže nútiť Britániu, aby si zopakovala referendum? Istí proti väčšinovému názoru považujem za prvok fašizmu. To robil Hitler. Ako môže niekto urážať Britov, ktorí sa v referende vyslovili za brexit? Každá členská krajina EÚ má vlastnú suverenitu. Nemáme slúžiť my Únii, ale ona nám. V opačnom prípade sa rozpadne, ale vinou ignorantských bruselských politikov.

Hovoríte, že toto je prejav fašizmu, ale práve to je príklad extrému.

– Extrémne názory sú tie, ktoré hovoria, že mali ste referendum a budete mať nové, pokiaľ nebude také, ako si želá Únia. To sú už extrémne a fašistické názory. Toto sú práve tie diktátorské názory. Ctím si právo. Celý svoj profesionálny život. V senáte na súde môže byť hlasovanie 3 : 2. Tesný rozdiel, ale je rozhodnuté. Rešpektujme to.

Čo si myslíte o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktorý nerozpustil ES NS, keď boli jasné fakty o fašistických prejavoch Kotlebovej strany?

– Určite viete, že nie som prívrženec Kotlebu. Máme diametrálne odlišný názor na výsledky 2. sv. vojny. On ich nerešpektuje, ja ich uznávam. Nikdy sa s ním nezhodnem na prepisovaní histórie.

Je to podľa vás fašistická strana?

– Počkajte... Keď EÚ toleruje Stepana Banderu na Ukrajine, tak kde je fašizmus? Veď v Kyjeve došlo k rehabilitácii vojnového zločincina Banderu.

Pravda.sk, 3. 6. 2019 (výňatok)

Prečo Slováci nechcú doma cudzie vojská?

V polovici mája predseda slovenského parlamentu Andrej Danko vyhlásil, že Bratislava hodlá trvať na vyškrtnutí z pripravovanej zmluvy o slovensko-americkej spolupráci body o rozmiestnení amerických vojsk na území Slovenskej republiky. „Stále budeme trvať na tom, že v novej zmluve nesmie byť ani slovo o dočasnej a ani trvalej prítomnosti OS USA,“ povedal.

Profesor diplomatickej akadémie MZV RF doktor historických vied Alexander Vavilov si myslí, že negatívny postoj Slovákov k nasadeniu amerického kontingentu sa dá vysvetliť historickými skúsenosťami iných štátov. „Viete, prítomnosť vojenského kontingentu na území krajiny trochu trápi našich slovenských bratov kvôli nedávnej, príliš smutnej historickej skúsenosti prítomnosti zahraničných vojsk na území akéhokoľvek štátu. Začnime s Irakom, potom si zoberme Líbyu.“

V Líbyi sa stále nemôžu prebrať, v Iraku je to stále rovnaké a, samozrejme, prítomnosť zahraničných vojsk na území štátu je nábojom spomaleného pôsobenia. V každom prípade môže dôjsť k nečakanému zvratu a títo vojaci začnú hrať negatívnu úlohu.“

Podľa cz.sputniknews.com, 18. 4. 2019 (krátené)

Kandidáti na funkciu predsedu SZPB

Tajomník ÚR SZPB Doc. PhDr. RSDr. Viliam Longauer, CSc., narodený 30. 8. 1944 v Španej Doline, je členom SZPB od roku 1999.

Predseda ZO SZPB brig. gen. Karola Pekníka Pezinok a podpredseda OblV SZPB Bratislava plk. v.v. Ing. Ivan Máčovský, PhD., narodený 22. decembra 1958, je členom SZPB od roku 2018.

Predseda OblV SZPB Martin, plk. v.v. JUDr. Jozef Petráš, CSc., narodený 20. 2. 1950, je členom SZPB od 26. 2. 2007.

Predseda SZPB Ing. Pavol Sečkář, PhD., narodený 24. 1. 1939 v Banskej Bystrici, je členom SZPB od roku 1999.

Z oblastných konferencií postúpili XVII. zjazdu SZPB štyri návrhy kandidátov na funkciu predsedu SZPB. Spolu s nimi hľadáme odpoveď na otázku: Kam sa bude uberať Zväz pod ich prípadným vedením?

Aké funkcie ste zastávali a zastávate, s akým mimoriadnym prínosom pre SZPB sa môžete pochváliť?

Doc. PhDr. RSDr. Viliam Longauer, CSc.:

– V pozícii vysokoškolského pedagóga, vedúceho katedry, prodekana, člena vedeckých rád som prednášal na štyroch univerzitách doma i v zahraničí a na dvoch vysokých školách. Som docentom v odbore svetová história, kandidátom historických vied, doktorom sociálnopolitických vied a doktorom filozofie. Rodičia sú držiteľia Osvedčenia podľa zákona č. 255/1946 Zb., členovia SZPB. Nežijú.

V ZO SZPB som zastával funkciu podpredsedu. Organizácia je doposiaľ vysoko aktívna, vybudovala aj nový bunker „Morho!“ a prístupový náučný partizánsky chodník o partizánskom odboji. Dňa 1. februára 2011 som nastúpil do funkcie vedúceho organizačného oddelenia kancelárie ÚR SZPB a v roku 2013 som bol zvolený za tajomníka ÚR SZPB a menovaný za zástupcu štatutára.

Som jedným zo zakladateľov a organizátorom Prechodu SNP hrebeňom Nízkych Tatier z Telgártu na Španiu Dolinu po pamätných miestach bojov v SNP cez vrcholy Kráľova hoľa, Veľký Bok, Ďumbier, Chabenec, Prašivá, Donovaly, Jelenská skala. Za 55 rokov som previedol s členmi organizačného štábu Prechodu SNP približne desaťtisíc vysokoškolských turistov s medzinárodnou účasťou od Kanady, USA, Veľkej Británie, Francúzska, Nemecka, Česka až po Indiu.

Plk. v.v. Ing. Ivan Máčovský, PhD.:

– Od roku 2018 som členom ZO SZPB brigádneho generála Karola Pekníka Pezinok, v januári 2019 som bol zvolený za jej predsedu. Na konferencii v marci 2019 ma delegáti bratislavskej oblastnej organizácie zvolili za podpredsedu OblV SZPB Bratislava.

V čase výkonu svojich pracovných a veliteľských funkcií ako profesionálny vojak v hodnosti plukovníka som aktívne podporoval činnosť SZPB, hlavne pri jednotlivých výročiach (SNP, Dni oslobodenia...), besedách so školskou mládežou, ale aj pri získavaní finančných prostriedkov na podporu činnosti SZPB.

JUDr. Jozef Petráš, CSc.:

– V rokoch 2014–2016 som bol podpredsedom ZO SZPB Sučany, od roku 2015 až do marca 2019 podpredsedom OblV SZPB Martin a tohto roku ma delegáti na oblastnej konferencii zvolili za predsedu OblV SZPB Martin.

Za mimoriadny prínos pre SZPB považujem

jem svoju angažovanosť v prospech SZPB najmä pri organizovaní osláv 49. výročia SNP v roku 1993, kedy SNP bolo považované za politicky kontroverzné a jeho oslavy sa uskutočnili len vďaka odvahe a osobnej statočnosti ľudí, akými bol aj vtedajší predseda SZPB gen. Ján Husák, ktorému som osobne pri organizovaní a realizácii osláv aktívne pomáhal ako vtedajší veliteľ Okresného veliteľstva PZ v Martine. Za tieto aktivity mi ÚV SZPB udelil medailu M. R. Štefánika II. stupňa, čo si mimoriadne vážim.

Ing. Pavol Sečkář, PhD.:

– V rokoch 2003–2009 som bol predsedom okresného a OblV SZPB v Banskej Bystrici a od roku 2009 som predsedom SZPB.

V okresnej, neskôr v oblastnej organizácii v Banskej Bystrici som vyzval okolie základných organizácií: „Poďte medzi nás“, výsledkom bolo výrazné zvýšenie počtu členov. V Partizánskej republike v Nízkych Tatrách sme inštalovali 16 billboardov s mapami a stručným popisom protifašistického odboja v SNP. V Pohronskom Bukovci, aj za mojej pomoci, sa vybudovali bunkre 1. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina a pamätník veliteľom 1. čs. armády na Slovensku generálom Jánovi Golianovi a Rudolfovi Viesťovi. V Kališti sme v roku 2004 uskutočnili 1. Stretnutie generácií.

Vo funkcii predsedu SZPB spomením môj prínos hlavne:

- V prijatí Zákona o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti SZPB.
- Zabezpečovania financií na činnosť SZPB, vrátane prerozdelenia príspevkov MV, keď 70 % pridelujeme na činnosť OblV.
- V prijatí ďalších zákonov – odškodnenie vojnových sirôt; premenovanie pamätného Dňa obetí Dukly na Deň hrdinov KDO; zvýšenie príspevku k dôchodku pre priamych účastníkov protifašistického odboja na 70 eur a pre vdovy a vdovcov na 35 eur mesačne.
- Vybudovanie stálej expozície SZPB „Za slobodu“ (v budove Zväzu).

Aká je vaša predstava o hlavnej úlohe a ďalšom smerovaní SZPB, vrátane udržania systému rozvoja členskej základne a zabezpečenia financií na každodennú činnosť?

Doc. PhDr. RSDr. Viliam Longauer, CSc.:

– V ďalšom smerovaní SZPB považujem za priority:

- Skvalitnenie riadenia, vedenia, organizovania, koordinovania a flexibilného rea-

govania na potreby členskej základne a na spoločenskú atmosféru.

- Sledovanie a reagovanie na extrémistické nálady a v súlade s poslaním SZPB účinne vystupovať a odsudzovať prejavy extrémizmu.
- Naďalej posilňovať poznanie a tým aj vedomie o historickej pravde, o 2. sv. vojne a SNP, o nesmiernom utrpení ľudstva.
- Zvýrazniť dôležitosť mierového spoločenstva všetkých národov.
- Súčasne skromné finančné zdroje využívať na plnohodnotnú činnosť SZPB.

K mojej predstave patrí kolektívne vedenie SZPB s cieľom upevňovať vzájomnú dôveru v celej organizačnej štruktúre SZPB, podporovať štátne a samosprávne orgány v budovaní šťastnej spoločnosti pre všetkých občanov.

Plk. v.v. Ing. Ivan Máčovský, PhD.:

– Za hlavnú úlohu SZPB považujem zachovanie pamätí a tradícií boja proti fašizmu, pravdivé a neskrivené vysvetľovanie udalostí v rámci boja za oslobodenie a rozhodné vystupovanie proti akýmkoľvek formám extrémizmu, nacionalizmu a fašizmu.

- Prioritou musí zostať starostlivosť o priamych účastníkov protifašistického odboja, ako aj vdov a vdovcov po týchto osobách.
- Zväz by mal zdôrazniť svoj nestranný a nadstranícky charakter a pri plnení svojho poslania sa v prvom rade zamerať na upevňovanie a rozvoj spolupráce so všetkými subjektmi, aj zahraničnými, s jednoznačnou protifašistickou orientáciou. V kontexte udržania a skvalitňovania členskej základne by mal Zväz viac preferovať individuálny prístup.
- Pri komunikácii s mladou generáciou by sa mali efektívnejšie využívať sociálne siete a moderné technológie. Výzvou pre mladých ľudí, členov alebo sympatizantov, by mohlo byť ich zapojenie do programu so zameraním proti rastúcej sile fašistických politických subjektov.
- Pri získavaní finančných a vecných zdrojov na plnenie úloh organizácie by mal Zväz relevantné subjekty štátnej správy, samosprávy, podporovateľov a sponzorov osloviť na základe reálnych plánov a dopredu pripravených projektov usporiadaných podľa priorit.

JUDr. Jozef Petráš, CSc.:

– Hlavná úloha SZPB je jasne a zrozumiteľne vyjadrená v zákone číslo 487/2013 Z. z. o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti SZPB, ktorého vykonávacím interným predpisom sú Stanovy SZPB. Tieto pre mňa predstavujú hmotnoprávny základ smerovania a vytvárania elementárnych podmienok úspešného fungovania SZPB aj v budúcnosti.

V prípade úspešnej kandidatúry považujem za potrebné predovšetkým veľmi citlivo „počuť hlas ľudí“ z radov SZPB, ale aj mimo neho pre svoj úsudok v procese rozhodovania a riadenia.

- Je potrebné zvýrazniť aktivity na presadenie vyšších finančných prostriedkov v prospech SZPB, najmä z rozpočtovej kapitoly MV SR, aby tieto zodpovedali nášmu spoločenskému poslaniu, významu a úlohám, ktoré v našej spoločnosti plníme a ktoré pre nás vyplývajú predovšetkým zo zákona.
- Prioritnú pozornosť chcem venovať lepšiemu sociálnemu a zdravotnému zabezpečeniu odbojárův a ich rodinných príslušníkov. Chcem presadzovať výraznejšiu účasť SZPB v legislatívnom procese pri tvorbe právnych predpisov, ktoré sa priamo alebo nepriamo dotýkajú činnosti SZPB.
- Budem aktivizovať výraznejšiu účasť SZPB v procese eliminovania nárastu neofašizmu a ostatných foriem extrémizmu.
- Budem posilňovať vonkajšie vzťahy SZPB s pozornosťou na spoluprácu s podobnými organizáciami v rámci štátov V4.
- Pri rozširovaní členskej základne budem klásť dôraz na mladú generáciu, najmä uplatňovaním nových foriem popularizovania SZPB a jeho významu v modernej spoločnosti.

Ing. Pavol Sečkář, PhD.:

– Dôsledným presadzovaním záverov zjazdu vytvorím predpoklady na skvalitňovanie činnosti pri realizovaní stratégie a cieľov SZPB na všetkých úrovniach riadenia. **Za dôležité považujem:**

- Prípravu koncepcie vzdelávania a prípravy riadiacich pracovníkov a dobrovoľných funkcionárov a podporu publikačnej činnosti, vrátane regionálnej histórie. Predpokladá to však väčšie využívanie dvojtyždenníka Bojovník na prezentáciu svojej činnosti na získavanie informácií o aktuálnych úlohách Zväzu.
- Upriamiť pozornosť na návštevy pamätných miest protifašistických bojov a ich obeť, vrátane účasti najmladšej generácie.
- Dôsledne uplatňovať Zákon o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti SZPB. Naďalej preferovať starostlivosť o priamych účastníkov odboja, ich vdov a vdovcov.
- Zvýšenú pozornosť venovať získavaniu mladšej generácie za členov SZPB.
- Pri zabezpečovaní financií pokračovať v doterajšom trende a sústrediť pozornosť predovšetkým na získanie optimálnych zdrojov z rozpočtu MV SR. Sústrediť sa aj na finančné zdroje z projektov, z 2 % dane a z príspevkov miestnych samospráv a sponzorov.

Poznaj svoje mesto!

Hlboko si vážime históriu mesta Liptovský Mikuláš, jeho slávnych rodákov, ale aj hrdinské boje našich osloboditeľov v 2. sv. vojne. Pri spomienkovej slávnosti z príležitosti oslobodenia mesta Červenou armádou a 1. čs. armádnym zborom v ZSSR sme položili vence až na trinástich miestach.

ZO SZPB v L. Mikuláši s predsedom Ivanom Líškom, v spolupráci s ObIV SZPB a jeho predsedom Jánom Martinkom, mestským úradom a Múzeom Janka Kráľa, 24. mája 2019 opäť uskutočnili súťaž Poznaj svoje mesto, na ktorej sa zúčastnili trojčlenné družstvá žiakov 7. a 8. ročníkov z piatich ZŠ. Súťažiacim sa prihovoril primátor Ján Blcháč. Pripomenul im, aké dôležité je v dnešnej dobe nezabúdať, že naša sloboda sa rodila z obetí, nadšenia a hrdinstva bojovníkov. Na ťažké boje si zaspomínal 93-ročný Pavel Chrapčiak, jeden z posled-

ných žijúcich účastníkov protifašistického odboja, ktorý bol príslušníkom 2. čs. partizánskej brigády Za slobodu Slovanov.

Súťaž sa skladala z písomného testu, po ktorom sa súťažiaci rozšli na 5 stanovišť, kde ich s otázkami čakala komisia z členov našej ZO SZPB. Každé družstvo dostalo štyri, ktoré priamo súviseli s históriou daného miesta. Toho roku ním bol Pamätník vojakom Červenej armády na Námestí osloboditeľov, Múzeum Janka Kráľa, Galéria P. M. Bohúňa, Múzeum prírody a jaskyniarstva a budova Čierneho orla. Všetky otáz-

ky vypracoval Jozef Matis. Súťažné družstvá preukázali výborné znalosti, vďaka čomu patrí aj učiteľom, ktorí ich pripravovali. Práve s nimi musíme my, členovia SZPB, brániť objektívnu pravdu o 2. sv. vojne a nesmieme dovoliť, aby sa história prekrúcala.

Tohtoročnými víťazmi sa stali Simona Sabadinová, Barbora Moníková a Martin Medvecký zo ZŠ s MŠ Okoličianska, ktorí si už po druhýkrát za sebou odniesli putovnú cenu a možnosť zúčastniť sa zájazdu s členmi ZO SZPB a učiteľkou A. Luptákovou. Na 2. mieste sa umiestnila ZŠ Janka Kráľa a tretia bola ZŠ Miloša Janoška. Víťazné družstvá dostali diplomy, ostatní pamätne listy a všetci aj vecné darčeky – knihy, perá a sladkosti.

Mária Holušová, foto Ján Martinko

Po stopách Spitzovcov

V utorok 7. mája zorganizovali ObIV SZPB Ružomberok a ZO SZPB Istebné v spolupráci s MS, agentúrou EL a mestom Dolný Kubín už 4. ročník mierového pochodu „Po stopách Spitzovcov“, rodiny, ktorá sa niekoľko mesiacov ukrývala pred násilným odvlečením do koncentračného tábora.

Štvorkilometrovú túru z Dolného Kubína cez MČ Medzihradné do mestskej časti Srňacie a k samotnému bunkru absolvovalo okrem dospelých

aj vyše šesťdesiat žiakov gymnázia P. O. Hviezdoslava, ZŠ P. Škrabáka a ZŠ M. Kukučina. Sprievod im robili členovia KVH Vlkošínsky odboj.

V amfiteátri pri historickej zvonici účastníkom priblížil

obdobie 2. sv. vojny a SNP historik Oravského múzea Martin Chmelík. Nakoľko bola zima, určite všetkým padol zadobre teplý čaj a chutila aj špecialita – chlebič s masťou a cibulkou, ktorú pripravila hlavná organizátorka Eva Lofajová s rodinou.

Dušan Sabol

Za odmenu poznávací zájazd

Dňa 29. 5. 2019 sa uskutočnil poznávací zájazd do nacistami vypálenej osady Kalíšte, ktorý zorganizoval Oblastný výbor SZPB v Prievidzi pre víťazov oblastného kola vedomostnej súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“.

Spolu so svojimi pedagógmi sa na cestu z Partizánskeho vydali žiaci zo ZŠ R. Jašíka, zo ZŠ R. Kaufmana a Marek Schön z gymnázia,

ktorý hrdo niesol Štandardu partizánskej brigády Albína Grznára „Smrť fašistickým okupantom“. Pridali sa k nim aj žiaci, učiteľia a členovia ZO SZPB z Jedľových Kostolian, Handlovej a Prievidze, ktorí vyjadrili svoje pocity do Knihy návštev.

Priamo na mieste prejavili záujem zúčastniť sa 22. júna aj tunajšieho 14. ročníka Stretnutia generácií.

Jozef Mravík

Vladimír Kokuľu,
predsedu ObIV SZPB Medzilaborce

Oblastná organizácia SZPB Medzilaborce má 206 členov, ktorí pôsobia v piatich základných organizáciách. Najväčšou z nich je ZO SZPB Medzilaborce so 166 členmi. V regióne sa nachádza aj Kalinov, prvá oslobodená obec na území bývalého Československa. Na rozhraní obce Habura padol

brigádny generál Ludovít Kukorelli, ktorý je tam pochovaný a má tam aj pamätník.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Konštatovala, že po období určitého útlmu a poklese členskej základne došlo k výraznej stabilizácii a zviditeľneniu v činnosti ObIV SZPB v regióne nášho okresu. Vytýčila úlohu znovuoživenia činnosti ZO SZPB v okrese, ktoré nie sú v súčasnosti aktívne, hlavne však v obci Kalinov.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Znovuoživením izby cti a slávy v obci Kalinov, pri príležitosti 75. výročia oslobodenia obce Kalinov.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Podarilo sa nám rozšíriť členskú základňu nad 200 členov. Zo strany mladej generácie nie je o členstvo veľký záujem, musíme sa preto o to viac snažiť pri jej získavaní. V obci Kalinov sa nám podarilo prostredníctvom projektu zrenovovať štyri sovietske ťažké zbrane, ktoré sú umiestnené v intraviláne obce. Teší ma vynikajúca spolupráca s primátorom mesta Medzilaborce, že mestská samospráva je nám nápomocná vo všetkých oblastiach našej činnosti.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Väčšiu citlivosť zo strany Zväzu vo veci pomoci ObIV pri propagácii. Ako príklad necitlivosti uvediem nezareagovanie na žiadosť občianskeho združenia Kalinka – Kalinov a ObIV SZPB vo veci finančného príspevku na vydanie knihy Kalinov – prvá oslobodená obec v bývalom Československu. Publikácia, vydaná v roku 2014, pri príležitosti 70. výročia oslobodenia obce, približuje predovšetkým ťažké oslobodzovacie boje.

Jozef Petráša,
predsedu ObIV SZPB Trnava

Oblastná organizácia SZPB v Trnave rozvíja svoju činnosť v desiatich ZO SZPB v okresoch Trnava a Hlohovec. Eviduje 310 členov, z toho 298 platiacich si členské príspevky.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Kriticky zhodnotila uplynulé obdobie. Pokukázala na stagnáciu členskej základne. Vytýčila úlohu omladzovať ju. A taktiež rozvíjať tradíciu našich otcov a dedov – bojovníkov Trnavskej vojenskej posádky, ktorá ako jediná zo západného Slovenska odišla v počte 3 500 vojakov a dobrovoľníkov bojovať do SNP. Na cintoríne v obci Horné Hámre z nich odpočívajú 38.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Najmä skvalitňovaním členskej základne – jej omladzovaním. Bojujeme za uchovanie pamätníka Víťazstvo na pôvodnom mieste na Námestí SNP v Trnave.

Pozornosť venujeme tiež nárastu extrémistických tendencií v našej spoločnosti.

Najviac ma však hnevá, keď rôzni politici, poslanci a novinári nazývajú extrémistami a šovinistami nás, ktorí sme hrdí na Slovensko a Slovákov.

Stále viac sa snažíme dostávať medzi deti a mládež. Pretože vzdelanie a výchovu aj vinou štátnych a mimovládnych organizácií považujem za čiastočne deštruktívnu. Snažíme sa napraviť to, čo oni deštruuju a kazia.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Osobným úspechom je postupné vylepšovanie zdravotného stavu, čo vytvára predpoklad pre zintenzívnenie a zefektívnenie práce. Musím poďakovať podpredsedníčke a dvom tajomníčkam – tej, ktorá ukončila prácu z rodinných dôvodov i novej, ktoré úspešne viedli oblastný výbor počas mojej dlhodoberj PN.

Nedarí sa podľa predstáv omladzovanie funkcionárskeho aktívu ani členskej základne. Tu vidíme perspektívu a hlavnú úlohu našej činnosti.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Prijat' zmenu Stanov SZPB, ktorá umožní prijímať nových členov od 17 rokov. Osobne by ma tiež potešilo, keby premiér, ak príjme pozvanie na náš XVII. zjazd, zotrval počas celej diskusie a zaujal postoj k pripomienkam a podnetom delegátov.

Vladimír Dobrovic

Deň víťazstva nad fašizmom v Poltári

Na námestí mesta Poltár pri pamätníku hrdinom 1. a 2. sv. vojny 10. mája pred asi 150 ľuďmi, podstatnú časť z ktorých tvorila mládež, zazneli najskôr hymny SR a RF.

Po nich položili k pomníku vence a kvety zástupcovia mesta, okresného úradu, politických a spoločenských organizácií a delegácie hostí. Oblastnú organizáciu SZPB v Lučenci tu zastupoval predseda Jozef Cerovský.

Primátorka Martina Brisudová sa zamerala na oslovenie členov SZPB, na historickú dokumentáciu udalostí víťazstva nad nemeckým nacizmom a upozornila na nebezpečenstvo rozdeľovania Európy.

6. seminár pre učiteľov a žiakov

„75. výročie SNP – účasť nášho regiónu v SNP“ bol názov v poradí už 6. seminára pre učiteľov a žiakov základných a stredných škôl v okresoch Nové Mesto nad Váhom a Myjava, ktorý sa pod záštitou predsedu TSK Jaroslava Bašku a s podporou MŠVVaŠ SR uskutočnil vo štvrtok 23. mája v Spoločenskom dome v Novom Meste nad Váhom.

Organizačne sa pod seminár podpísala oblastná organizácia SZPB Nové Mesto nad Váhom a tamojšia SOŠ obchodu a služieb. Zúčastnilo sa ho 134 žiakov, 10 pedagógov a 31 hostí.

Príhovory predniesli oblastný predseda SZPB Kamil Krištofik a zástupca primátora František Mašlonka.

V prednáške s názvom 75. výročie SNP vystúpili zástupcovia múzea SNP v B. Bystrici. Juraj Lepší podal zaujímavý pohľad na SNP a Viera Kováčová pohovorila o nacistických represáliách po vypuknutí SNP,

Predseda miestnej ZO SZPB Ján Izdinský vyzval najmä mladú generáciu, aby nepodľahla vplyvom fašizácie Slovenska a priblížil cestu víťazstva nad nemeckým fašizmom, na ktorom má najväčšiu zásluhu sovietska Červená armáda.

Jozef Cerovský zdôraznil, že len mierový život sa v budúcnosti môže stať nádejou pre všetkých, ale že nikdy nemôžeme zabudnúť za cenu akej obety už žijeme 74 rokov v slobodnej vlasti. Poďakoval sa osloboditeľom, hrdinom a všetkým, ktorí sa podieľali na porážke nemeckého nacizmu.

Na koniec osláv zazneli vlastenecké piesne.

Výbor ZO SZPB v Poltári

Krutá odplata za Heydrichovu smrť

Na južnej Morave v Smoline, rodnej dedine Josefa Valčíka, jedného z parašutistov, ktorí pomáhali atentáknikom na Reinharda Heydricha, sa 25. mája konal pietny akt, na ktorom vystúpil predseda Klubu umelcov, spisovateľov a historikov pri ÚR SZPB Jozef Leikert.

Prejav začal slovami, že sedmička je zvláštne číslo – magické i biblické. Pre účastníkov slávnostnej akcie v Smoline, bolo číslo sedem pietne a spomienkové, pretože občania dediny a hostia spomínali na sedem stotočných mladých ľudí a najmä na jedného z nich, Josefa Valčíka.

Na pozvánke dve sedmičky vedľa seba oznamovali, že pred sedemdesiatimi siedmimi rokmi sa udiala slávno-smutná udalosť, ktorej aktérmi boli siedmi parašutisti, ktorí do poslednej bodky, či skôr do posledného výstrelu, splnili výnimočné poslanie, ktoré nazývame hrdinstvom.

Vtedy, pred sedemdesiatimi siedmimi rokmi zomrel nenávidený Heydrich, ale aj oni siedmi – a neskôr desiatky ďalších, ktorí im pomáhali, ale aj stovky tých, ktorí nemali s akciou nič spoločné. Žiaľbohu, celkovo bolo zabitých okolo tritisíc mužov, žien, detí – taká bola

rúk stonásobnej presile, pretože na každého parašutistu bolo nasadených sto vojakov.

Valčík s Gabčíkom a ich ďalší piati kamaráti zomreli v Kostole sv. Cyrila a Metóda v Prahe za našu slobodu, za našu lásku. Obetovali sa podobne, ako sa obetoval Ježiš Kristus, ktorý tiež zomrel za našu lásku a za našu slobodu.

Neporovnávam to, len pripomínam. Pripomínam, aby sme nezabudli, čo sa odohralo pred sedemdesiatimi siedmimi rokmi v Prahe. Valčík, Gabčík, Kubiš a ďalší štyria vykonali čin, ktorý má obrovskú myšlienku, poslanie, odkaz. Čin, ktorý rezonuje aj po mnohých rokoch a pobáda nás, aby sme si vážili slobodu, aby sme si vážili lásku.

Aby sme si uvedomovali, že nič nie je zadarmo, ani láska, ani sloboda. Chráňme si ich ako najlepšie vieme, veď aj Josef Valčík, či Jozef Gabčík túžili po láske, túžili po slobode.

Dnes slobodu máme a väčšina z nás aj lásku. Jedno i druhé si však našla na rovnakom mieste, v priebehu niekoľkých minút či sekúnd. Obaja dobrovoľne ukončili svoj život, keď nechceli padnúť do

Oslavy víťazstva nad fašizmom v Cinobani

Spoločne ich pripravili obec, ZO SZPB a ZŠ s MŠ v Cinobani. Tak, že všetky štyri pamätne miesta upravili a niekde dali novú výzdobu žiaci školy, učiteľia a niektorí členovia výboru ZO SZPB.

Ustredné obecné oslavy 74. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom sa konali 7. mája 2019 pri Pomníku padlých hrdinov v SNP na námestí obce. K asi 50 občanom sa prihovori

riili žiaci školy s programom básni a piesní. K pomníku položili krásne venčeky aj kytice zástupcovia obce, spoločenských a politických organizácií.

Predseda našej ZO SZPB Branislav Boroš pripomenul, že najväčšie obete a straty na životoch mala bojujúca Červená armáda. Nevynchal ani spojencov a všetkých, ktorí sa podieľali na porážke fašizmu.

Na záver zaznela veľavravná báseň v podaní kultúrnej pracovníčky Ľubomíry Karmanovej a hymnické vlastenecké piesne.

Malé občerstvenie pred obecným úradom posilnilo atmosféru stretnutia, spomínania a rozprávania. Potom sa časť členov ZO SZPB presunula k Pamätníku na Hrnčiarkach, kde položili venček a predseda povedal pár slov.

Mária Švikrúhová, členka ZO SZPB Cinoban

Opäť so športom

Deň víťazstva nad fašizmom 8. mája naša ZO SZPB v Dolných Vestenicích už po siedmykrát oslávila športom.

V spolupráci s OcÚ a ZŠ s MŠ sme pre všetky deti z Dolných Vestenic usporiadali súťaž v jazdení na bicykloch. Najprv ukázali svoju zručnosť najmenšie detičky, za nimi deti z MŠ a potom žiaci ZŠ. Pred-

vedli sa ako vedľa šikovne obiehať kužele a ako rýchlo jazdia na svojich bicykloch.

Či mali, či veľkí, všetci sa usilovali o najlepší výkon, lebo vedeli, že ich čaká sladká odmena. Samozrejme, najlepší traja z každej vekovej kategórie boli odmenení vecnými cenami.

Spoločného dopoludnia sa zúčastnilo 46 detí. Z takejto účasti sme boli nadšení.

N. Matejíčkova

Pomníky len zveladujeme

Členovia bratislavskej oblastnej organizácie SZPB si Deň víťazstva nad fašizmom už tradične pripomenuli aj pochodom na Malý Slavín, kde odpočívajú dvaja sovietskí vojaci Ivan Gorjonov a Nikolaj Finuškin, ktorí padli 4. 4. 1945 pri oslobodzovaní Bratislavy.

Na pozvanie organizátorov: Klubu Nového slova, OblV SZPB Bratislava, Klubu bratislavských antifašistov pri strane SMER-SD, Inštitútu ASA (analýzy, stratégie, alternatívy) a Veľvyslanectva RF na 27. ročník prišlo položiť kytice kvetov a pokloniť sa pamiatke osloboditeľov vyše sto účastníkov. Zrejme pre vek a zdravotné obmedzenia ho mnohí absolvovali autobusmi. Potešiteľné je, že prišli aj rodiny s deťmi a vnúčatami.

Prvý s príhovorom vystúpil jeden zo zakladateľov tejto tradície Milan Ftáčnik. Vzdal

úctu obetiam a všetkým tým, ktorí sa podieľali na víťazstve nad nemeckým nacizmom a dosiahli, že môžeme žiť v mieri.

Veľvyslanec RF Alexej L. Fedotov sa poďakoval organizátorom a prítomným za toto tradičné spomienkové podujatie, ktoré potvrdzuje, že naše národy majú spoločný názor na históriu 2. sv. vojny i na to, akú cenu stálo toto víťazstvo. Upozornil však, že napriek historickej porážke fašizmu pred 74 rokmi musíme byť naďalej obozretní, aby sa otrasná doba nemohla zopakovať.

Veľvyslanec Bieloruskej re-

Martinskí žiaci v Seredi

Oblastný výbor SZPB a mesto Martin pripravili pre školy zapojené do súťaže Medzníky 2. svetovej vojny výlet do múzea v Seredi a na Mohyľu Milana R. Štefánika.

Pedagógovia aj žiaci boli veľmi spokojní s výkladom o pracovnom tábore počas 2. sv. vojny, v ktorom žilo a pracovalo židovské etnikum, ako aj s vystavenými predmetmi.

Nakoniec si žiaci aj pedagógovia položením venca a zapálenými kahancami k vagónu učili

pamiatku tých, ktorí boli deportovaní do táborov smrti, z ktorých sa už nevrátili.

V Brezovej pod Bradlom, pri mohyle M. R. Štefánika žiaci položili veniec a učili si pamiatku na spoluzakladateľa prvej ČSR.

Finančne na toto podujatie prispelo mesto Martin. Božena Replková

Stolnotenisový turnaj na počesť hrdinov

ZO SZPB Uderiná za finančnej podpory obce Lovinobaňa z príležitosti 74. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom usporiadala 8. mája tradičný stolnotenisový turnaj. Okrem domácich podujatie podporili aj členovia ZO SZPB z Kalinova a súťažiaci z Lovinobane, Poltára a Lučenca.

Turnaj sa uskutočnil na profesionálnej úrovni. Prvé miesto obsadil Branislav Bella z Lovinobane, druhé miesto Štefan Jahódka z Poltára, tretie miesto Pavel Bodnár z Poltára a štvrté miesto Ján Laco z Uderinej.

Súčasne sa konala aj súťaž detí. Tu bolo poradie nasledovné: prvé miesto Maxim Mičianik, druhé (?) Čipčala a tretie Zuzana Kuviková. Vyhercom vecné ceny spolu s diplomami odovzdal predseda OblV SZPB v Lučenci Jozef Cerovský a zástupca starostu Lovinobane Pavel Mičianik.

Domáci po napínavom zápole pohostili všetkých prítomných, vrátane fanúšikov, perfektným gulášom.

M. Špaňhelová, Uderiná

publiky v SR Igor A. Leščena poukázal na historické súvislosti Dňa víťazstva s hrdinským protifašistickým odbojom Slovenska, ktorý vyvrcholil SNP.

Predseda OblV SZPB Bratislava Martin Krno vyjadril úprimnú hrdosť na to, že „nepatríme medzi národy, ktoré ničia pomníky, my ich zveladujeme“ a pripomíname si tých,

ktorí bojovali proti fašizmu. Oficiálnej časti sa zúčastnil aj zástupca Veľvyslanectva Čínskej ľudovej republiky. Predseda Klubu Nového slova Jozef Lysý aj tenoraz po položení kvetov k pomníčku a príhovoroch pozval všetkých na výborný guláš a posedenie pri vatre s opekaním zapekačiek.

- viť -

Alexandrovci na pamiatku seržanta Červenej armády

Na cintoríne v maličkaj obci Točnica pri Cinobani sa v májovom čase stretávajú priatelia, známi, Slováci, Rusi a všetci, ktorí majú k sebe blízko. Okrem Točničanov tu odpočívajú aj seržant Červenej armády F. V. Šelkopljasev, ktorý tu padol 19. 1. 1945.

Tunajšia spomienka patrí aj členom súboru Alexandrovcov, ktorí neprežili pád lietadla v roku 2016. 64 mien je zlatými písmenami napísaných na čiernom mramore pamätníka.

K úcte padlého seržanta, ale aj tragicky zahynutých Alexandrovcov, sa svojou účasťou pridali občania Točnice, Cinobane a ďalších obcí. Asi 150 si ich vypočulo starostku Janu Ivaníčovú, ktorá privítala ruských hostí, primátorku Lučenca A. Pivkovú, zástupcu pridelenca obrany pri Veľvyslanectve RF v SR A. Klimova, hlavného sprostredkovateľa stretnutia bývalého veľvyslanca v Sankt-Peterburgu A. Čisára a všetkých ostatných. Zástupcovia položili na hrob hrdinu Šelkopljaseva kytice a vence. Čestnú stráž držali členovia KVH Krasnogvardejci z Košíc. Scenáry umocnila jednotka členov PZ z Lučenca, čestné salvy, prelet lietadiel a piesne Alexandrovcov, medzi ktorými nechýbala ani Svätá vojna.

Vo večerných hodinách Alexandrovci vystúpili s programom v Lučenci, úvodom ktorého bolo vyhodnotenie súťaže poezie a prózy Puškinov pamätník.

Mária Švikrúhová

Zachránil nás otec

Rozpoviem vám príbeh, ktorý prežila ako štvorročná naša tajomníčka ZO SZPB partizána Tótha, Rožňava, Mária Füzeková. Príkladám k nemu dobovú fotografiu jej otca Jána Kráľíka z roku 1942, ktorá je z jeho preukazu na oprávnenie zakúpenia cestovného lístka za polovičnú cenu u Maďarskej kráľovskej dráhy ako baníka, ktorý bol v tej dobe zamestnaný u Maďarských kráľovských štátnych oceliarní a strojárni – Oceliarne Diósgyőr.

Účasť tohto bývalého partizána, okrem rozprávania jeho dcéry, bola overená v knižnej publikácii *Partizánska brigáda Rákosi od Júliusa Bolfíka z roku 1979, v zozname príslušníkov maďarského partizánskeho oddielu Petőfi Sándor*.

– Bola zima roku 1944, mala som vtedy len štyri roky. Od septembra 1944 až do Vianoc som nevidela svojho otca. S matkou a s 14-ročným bratom Julkom sme bývali v Nadabulej, starej baníckej obci pri Rožňave. Každý deň som sa pýtala mamy, kde je môj otec? Mama si vtedy len utrela slzy a ticho odpovedala – neviem Marika. Príde čas a náš otec sa vráti z vojny.

Bola som malá a nechápala som význam niektorých slov. Brat Julko vedel kde je otec, ale nemohol mi to povedať. Všeličo si v dedine vypočul o tom, že väčšina nezvestných chlapov z dediny prebýva v okolitých horách okolo Rožňavy. Všeobecne sa vedelo, že v okrese pôsobila veľká skupina partizánov z radov tunajších občanov. Jeden z oddielov sa nazýval Petőfi a bol súčasťou partizánskej brigády Rákosi.

Aj v tejto ťažkej dobe boli ľudia, ktorí pomáhali tým v horách, ako sa dalo. Našli sa však aj takí, ktorí nemeckým a maďarským úradom udávali ľudí, ktorí bojovali v povstaní, alebo pomáhali povstalcovi. Tak tomu bolo aj v našom prípade.

Môj otec mal počas povstania 37 rokov. Bol presvedčený, že je potrebné sa postaviť fašizmu. Za jeho presvedčenie bola na neho vypísaná finančná odmena maďarskými úradmi niekoľko tisíc pengö. Aj keď bol vyučený pekáč, chudoba ho vyhnala zo svojej rodnej Radvane pri Banskej Bystrici za prácou až na Gemer, kde začal pracovať ako baník v bani Mária. Pretože vojenský výcvik vykonal v Rožňave, bol prínosom pre partizánsky oddiel, ktorý pôsobil na Hornom Gemeri.

Pred Vianocami začali popred náš dom častejšie chodiť vojenské hliadky z radov maďarských žandárov, vojakov a po potlačení povstania aj Nemci. Brat a mama vedeli, že príde čas, keď prídu aj do nášho domu a budú hľadať otca. Keď sa to stalo, bolo tesne pred obedom. Do domu nám vošli dvaja nemeckí vojaci, celí zasnežení v dlhých kabátoch a kričali na moju mamu, kde má muža. Ja som stála vedľa mamy a veľmi som sa bála, lebo ti dvaja kričali čoraz hlasnejšie a mierili na nás samopalmi.

Veľmi sme sa obidve báli. Jul-

ko na krik, ktorý robili Nemci, prišiel do kuchyne a postavil sa tiež vedľa mamy a po maďarsky jej povedal, aby sa nebála. Vedel však, že otec a ďalší traja partizáni stáli pri zadnej stene nášho domu s nabitými zbraňami. Boli rozhodnutí nás zachrániť, ak by nás chceli Nemci odviesť na výsluch.

V dedine sa pováralo, že koho odviedli na výsluch, budú prehovoril alebo ho poslali do koncentračného tábora. Boli vraj aj také prípady, že niekoľkých ľudí po zajatí a výsluchu jednoducho zastrelili.

Nemci nám prehľadali kuchyňu, izbu a taktiež hospodársku budovu. Keď otca nenašli, nadávajúci odišli smerom k Rožňave. Náš otec bol nielen šikovný, ale hlavne poznal veľmi dobre okolie, preto sa s ostatnými dostal tak nepozorovane blízko k nášmu domu. Keď sa presvedčil, že Nemci sú dostatočne ďaleko, nechal svojich dvoch kamarátov na strážu a s ďalším prišiel do kuchyne.

Aké to bolo pre mňa prekvap-

enie, keď sa objavil po takom dlhom čase. Môj zarastený, ale usmiaty otec.

Po zvítaní sa kázal mame hneď zbalit' potrebné veci na cestu a hlavne pribalit' dostatok jedla. Otec vedel, že Nemci budú chodiť dovtedy do nášho domu, pokiaľ ho nechytia alebo z pomsty nevystrieliajú celú rodinu, ako sa to neraz stalo inde.

Využili sme čas a v priebehu niekoľkých minút sme utekali z nášho domu popod horu, aby nás nemeckí alebo maďarskí vojaci nevideli. Mama niesla v batohu naše osobné veci, otec zvyšok potravín z domu a posteľné plachty. Dvaja partizáni vo veku môjho otca niesli hrniec s masťou a slaninou. Brat Julko niesol na chrbte mňa. Posledný z partizánov celú skupinu zaisťoval.

Všetci sme sa ponáhľali v snehu cez les do Betliara, kde nás už čakalo malé nákladné auto. Po viac ako dvoch dňoch sme sa konečne dostali do Radvane, kde bývali starí rodičia, ale ani tu sme nemali šťastie, lebo

aj ich dom bol vypálený. Nakoniec nás spolu s ostatnými utečencami ubytovali v pivniciach v nejakom kaštieli.

Asi po štyroch alebo piatich dňoch sa mi podarilo vyjsť z pivnice. Medzi veľkými stromami na dvore kaštieľa som videla niekoľko desiatok mŕtvych, ktorí boli poukladaní na zemi. Podaktorí boli pozakryvaní kabátni alebo plachtami. Bola som od nich vzdialená ani nie 20 metrov. Tak som rozoznala, či to bola žena alebo muž. Potom som počula, ako ostatní utečenci začali kričať, aby ma ihneď odviedli z tohto miesta preč.

O chvíľu ma uchopila mama, pritúlila si ma k telu a odvrátila mi hlavu iným smerom. Postupne, každý deň, mŕtvych z dvora ubúdalo. Pochovávali ich na miestnom cintoríne, niekedy samostatne, inokedy do spoločného hrobu.

V pivnici tohto kaštieľa som s mamou a bratom prežila vyše troch mesiacov. Až do príchodu Červenej armády. Po oslobodení, niekedy v apríli 1945, sme sa všetci vrátili späť do našej rodnej dediny. Podľa rozprávania susedov sme mali veľké šťastie, že nás vtedy otec odviedol, lebo na nasledujúci deň prišla skupina nemeckých a maďarských vojakov, aby nás odviedli, údajne na výsluch.

Aj keď som bola malá, tušila som, že keby nás boli odviedli, určite by sme sa už nikdy nevrátili domov. Zostať doma teda pre nás znamenalo istú smrť. Preto som bola svojmu otcovi vďačná za to, ako sa zachoval v tej pre nás ťažkej dobe.

Milan Malček

Nezabúdajme na obeť SNP!

„Najprv by som sa chcel poďakovať všetkým členom SZPB za to, že nesú štafetu, ktorú sme koncom augusta 1944 zapálili chopením sa zbrane a bránením svojej vlasti proti vstupu okupačnej nemeckej armády a jej domácim spojencom,“ týmito slovami začal svoje rozprávanie priamy účastník protifašistických bojov Pavol Liška, ktorého sme oslovili na Oblastnej konferencii SZPB v Trenčíne.

V januári 1943 nastúpil k vojenskej hudbe v Trenčíne, po vypuknutí SNP sa pridal k Povstaniu. Absolvoval kurz zberačov ranených a prihlásil sa do protitankovej jednotky, ktorá sa vytvárala v Slovenskej Lupči.

Ako si spomína na svoju účasť v SNP?

„Dôležité je, že sa spojili všetky tri zložky protifašistického odboja: komunistický, sociálnodemokratický a občiansky, samozrejme, ten zahrňoval aj vojenskú časť. Všetky mali rozdielny program, ale spoločný cieľ v tom, že

bolo treba brániť Slovensko, postupovať spoločne v súlade s Vianočnou dohodou z decembra 1943.

V roku 1944 som bol v Turčianskom Svätom Martine, sťa 17-ročný hudobný elév. Do Povstania som vstúpil s Plukom útočnej vozby. Náš pluk vypovedal poslušnosť vtedajšej slovenskej vláde a spojil sa s partizánmi.

Informácie o postupe Červenej armády v lete 1944 pozitívne ovplyvnili naše rozhodnutie postaviť sa nemeckým fašistom a slovenským gardistom. Vytvárali sa partizánske oddiely, narastala protifašistická eufória. V pluku som síce bol pri hud-

be, mali sme však tiež zbrane a na roveň so všetkými sme zabezpečovali obranu kasárne a hliadkovanie až do doby, keď prišiel rozkaz ustúpiť. Nás, ako hudbu, odvelili do Radvanských kasární v Banskej Bystrici.

Po absolvovaní kurzu zdravotníkov som sa aj s Jankom Kišom zo Šoporne dobrovoľne prihlásil za zdravotníka na vyslanie k protitankovej jednotke. Odovzdali sme pušky a vyfasovali pištoľ, dostali sme zdravotnícku brašnu a vycestovali sme do Slovenskej Lupči, kde sme plnili zdravotnícke úlohy.

Ďalej si Pavol Liška zaspomínal najmä na boje pri Tisovci, na veľmi ťažké boje v Dobrej Nive, vo Zvolene a v Banskej Bystrici. On a jeho bojovníci zasahovali všade tam, kde ich bolo treba. Vzhľadom na dobre vyzbrojenú nemeckú vojská, ktoré boli v značnej presile,

o ich službu nebola núdza. Po obsadení Banskej Bystrice nemeckými fašistami sa stiahli na Staré Hory.

Domov do Dobrej Vody pri Trnave sa dostal až okolo 10. novembra 1944. Lenže v ich dedine už boli Nemci, takže až do oslobodenia sa skrýval v horách.

Odkaz Pavla Lišku

„Nezabúdajme na obeť Slovenského národného povstania z bojov proti nemeckým nacistom a ich prísluhovcom. Strážme si slobodu, nedopusťme znevažovanie nášho víťazstva pokusmi o falšovanie histórie, prekrucovaním pravdy o skutočných hrdinoch, ktorí položili svoje životy. Nezastupiteľnou úlohou SZPB je aktívne pôsobiť na verejnosť a spomienkové podujatia k významným výročiam využiť na priblíženie národno-oslobodzovacích bojov nášho ľudu najmä mládeži.“ – vič –

Ruskom kráča prízrak Stalina

Ústredie sociologických štúdií Jurija Levadu uverejnilo na svojej stránke výsledky niekoľkých prieskumov ohľadne úlohy Stalina v dejinách Ruska a vzťahu ruského obyvateľstva k tomuto sovietskemu činiteľovi.

Ukazuje sa, že Stalinova popularita neustále rastie. Sociológovia poukazujú na to, že „v ostatnom desaťročí sa postupne znižoval počet Rusov, ktorí boli ochotní považovať Stalina za zločinca: z 38 % v roku 2009 do 26 % v roku 2017“.

Paralelne s tým narástol počet stúpenčov ustanovenia pamätníka Stalinovi z 26 % na 47 %. Pritom v marci 2019 jeho činnosť kladne hodnotilo až 70 % Rusov (okolo roku 2000 to bolo „len“ 40 %). Nečudujme sa preto, že v roku 2012 a 2017 sa Stalin stal pre Rusov „najvýznamnejším človekom všetkých čias a národov“.

Obyvateľstvo Ruska zmenilo svoj vzťah aj k represiam: „počet ľudí, ktorí sa nazdávajú, že represie boli nasmerované proti celému národu, sa za posledné dve desaťročia

znížili 5-krát: z 58 % v roku 2000 do 41 % v roku 2017“. A na otázku, či represie môžu byť ospravedlnené, negatívne odpovedalo len 39 % Rusov, hoci v roku 2007 to bolo ešte 72 %. Znamená to, že mnohí občania môžu represie podporovať ak sa budú týkať presne určených vrstiev obyvateľstva. Podľa všetkého tu ide o vrstvy „oligarchov“ a korupčníkov všetkých úrovní. V hlavách Rusov sa totiž nachádza „mýtický Stalinov obraz“, ktorý by si s tým vedel rady a zaviedol by poriadok aj v súčasnom Rusku. Postihoval by totiž práve „nepriateľov ľudu“.

V tomto kontexte je nárast popularity Stalina, aktualizácia témy represii a tiež „tvrdej stalinskej ruky“, ktorá by zaviedla poriadok a doviela

spoločnosť k sociálnej spravodlivosti, úplne zákonitá.

Šéf holdingu pravda.ru Vadim Goršenin čísla a závery sociológov Levadu komentuje takto (uvedomme si, že Goršenin nie je prostý Rus, tiež patrí k elite): „Štúdia o Stalinovi je zaujímavá a zdá sa, že nám dáva možnosť pouvažovať o teórii historickej hojdačky. Čím viac je momentálne štátneho právneho nihilizmu (neuznávanie a popieranie všetkých mravných a spoločenských hodnôt – pozn. Bojovník), neporiadku a korupcie, o to pravdepodobnejšia je kompletná zmena štátneho riadenia. Práve toto po 25 rokoch deštrukcie (1905–1930) vynieslo na vrchol moci generálneho tajomníka ÚV VKP(b) s ničím neobmedzenými možnosťami.“

Podľa pravda.ru, 23. 5. 2019, ilustrácie internet

Kto v Rusku nenávidí Stalina? Skorumpovaná elita!

Zatiaľ sa to prejavuje tak, že ruská elita vyzýva na odstránenie Stalinovho hrobu z Červeného námestia. Dňa 6. marca 2019 sa k tomu pre agentúru „Krasnaja vesna“ vyjadril historik Igor Pychalov.

Tieto pohnutky ruskej elity vraj vychádzajú z jej nenávisťi, lebo sama posluhovala pri vytváraní obrazu vodcu, ktorý od nej prísne vyžadoval a zbavoval ju privilégii. „Ide o to, že Stalinova vláda obsahuje osobitosť, ktorá sa v dejinách Ruska i sveta objavuje zriedka.

Nie je tajomstvom, že v spoločnosti existujú dva štandardy. Jeden pre elitu a druhý pre prostých občanov. Preto je tým, ktorí majú moc, tzv. elite, dovolené veľmi veľa.

Periodicky však vznikajú historické okolnosti, že sa objaví štátnik, ktorý začne od elity tvrdo vyžadovať. No a tej sa to, pochopiteľne, príliš nepáči. Preto má takéhoto vládcu po zuby a po jeho smrti ho zvyčajne začne demonizovať a oblievať špinou,“ vysvetlil Pychalov.

Z tohto uhla pohľadu sa vraj dá vnímať pánovanie cára Pavla I. a aj takých „zločincov“ ruských dejín ako Ivan Hrozný a, samozrej-

me, Josif Stalin. Práve pri nich prebiehali represie elity. Preto ruská elita takýchto štátnikov nemiluje.

Igor Pychalov poukázal na to, že už aj Chruščov otvorene vyhlasoval, že v ZSSR existujú „nedotknuteľní“, ktorým sa všetko prepáči. „Fakticky, vtedy na 20. zjazde KSSZ bol dohodnutý istý konsenzus medzi Chruščovom a našou stranickou verchuškou o tom, že od elity sa už nikdy nebude tak prísne vyžadovať. Preto sme po celé ďalšie desaťročia mali pred očami obraz beztrestnosti stránickej elity. Dmitrij Medvedev to charakterizoval slovami, že systém sa naučil prepáčovať.“

Popularita Stalina v ruskej spoločnosti je spojená s tým, že národ netrpezlivo čaká, kedy sa od elity opäť začne vyžadovať. Preto je pre prostých ľudí postava Stalina viac kladná a, naopak, našou elitou viac nenávidená,“ podtrhol expert.

K takejto elite patril aj nedávno zosnulý kontroverzný novinár Sergej Dorenko (roztrhla sa mu aorta pri jazde na motorke). Pred smrťou sa obrátil na ruský senát, na vládu a administráciu prezidenta RF s požiadavkou odstrániť hrob Stalina z Červeného námestia. Vyhlásil, že „Stalin – to je naša potupa, Stalin – to je to, za čo je hanba“.

Podľa rossaprimavera.ru, 7. 3. 2019

Viete, že...?

...vo svete má dnes 9 štátov od 4 072 do 4 287 atómových náloží?

USA majú 1 597, Rusko 1 582, Čína 200–400, Francúzsko 360, V. Británia 106, Pakistan okolo 100, Izrael okolo 80, India 35–50 a KĽDR 12. Tieto počty uvádza youtube.com zo 6. 5. 2019.

...keď sa skončila 2. sv. vojna, USA mali v Európe 1,9 milióna vojakov a dôstojníkov, ktorí boli začlenení do dvoch armádnych skupín, 4 armád a 64 divízií, z toho 43 motopechotných, 16 tankových a 3 výsadkárske?

V roku 1946 bolo toto zoskupenie zmenšené do 290 tisíc. No od vzniku NATO v roku 1949 sa opäť rozširovalo. V roku 1980 mal americký kontingent až 450 tisíc tabuľkových počtov (obsadenosť 340 tisíc ľudí). Na rozkaz sa tieto počty mali okamžite naplniť na 800 tisíc až 1,4 milióna vojakov. A v prípade, žeby sa studená vojna zmenila na horúcu, tak až na 1,6 milióna. Európski spojenci vtedy stáli do zbrane 1,7–1,8 milióna vojakov.

Tieto počty sú iba o vojakoch prvej vlny, ktorí by na európske bojisko prišli len s osobnou výzbrojou. Zvyšok by im bol vydaný z európskych skladov.

V roku 2016 sa americké zoskupenie znížilo do 62 tisíc vojakov v 13-tich posádkach piatich európskych štátov: v Holandsku, Belgicku, Luxembursku, Nemecku a Taliansku.

...súd v Soule uznal za podvodníkov vedúcich pracovníkov firmy, ktorá zbierala peniaze na vyzdvihnutie z morského dna ruského krížnika Dmitrija Donského, ktorý sa potopil v roku 1905 počas cušimskej bitky v rusko-japonskej vojne?

Súd uznal túto iniciatívu za podvodnícku a informáciu o údajných 200 tonách zlata na palube ruskej lode za nepravdivú.

Vedúci danej firmy, ktorí vyfasovali po 5, 4 a 2 roky väzenia, presvedčili svojich investorov o tom, že ich expedícia našla pri kórejskom ostrove Ullyndo menovaný ruský krížnik a ten má na palube 200 ton cárskeho zlata.

...8. apríla 1950 sovietske reaktívne stíhače La-11 zostrelili nad ZSSR americký priezvedný letúň PB4Y2 Privatee? A že lietadlo a jeho 10-člennú posádku od tých chvíľ nikto nevidel?

Rusi o tom nedávno písali ako o Baltickom incidente – o prvom vzdušnom boji medzi ZSSR a USA nad Lotyšskom pri Liepāja. Pravdou však je, že spočiatku sa na ruskej strane hovorilo ako o útoku na bombardér B-29. Zmenu názvu agresora si vynútila až odvetná nota USA.

Aj západná tlač si miešala svoje karty, pretože najskôr písala o súkromnom lietadle, ktoré nemalo žiadny vzťah k vzdušným silám nejakého štátu. O pár dní však úrady USA potvrdili, že išlo o ich vojenské lietadlo.

Podstatu incidentu Sovieti popisovali tak, že keď zistili narušiteľa, ich letci sa ho snažili naviesť na pristátie. Američan sa však nepodriadil, na čo jedna „lavočka“ spustila varovnú paľbu. Američan odpovedal rovnako a preto naň ruskí stíhači vraj zaútočili. Narušiteľ hranice sa vydal smerom k Baltickému moru a skryl sa.

Asi tak je popísaná táto udalosť. Privatee však na svoju základňu nedoletel. Keďže miesto jeho pristátia (skôr havárie) dodnes nie je známe, predpokladá sa, že zahynula aj celá desaťčlenná posádka.

Americká strana, logicky, potom uvádzala, že jej letúň sovietsky vzdušný priestor nenarušil a že bol vraj neozbrojený. Po tomto incidente však generál Omar Bradley vydal rozkaz nepribližovať sa k sovietskej hranici na menej, ako na 20 míľ.

...vo vedecko-technických laboratóriách vojenského zariadenia v Porton Down vo Veľkej Británii zomrelo počas tajných experimentov až 48 400 zvierat?

Testy sa robili pod dozorom britského ministerstva obrany na území vládneho laboratória. Od roku 2010 do roku 2017 sa na zvieratách skúšali experimentálne chemické a biologické preparáty, napísal list The Daily Mail.

Na ošípané bol montovaný materiál na nové nepriestrelné vesty a vedľa nich bol poukladaný explozívny materiál. To zvieratá týralo a viedlo k smrti. Predpokladá sa, že skúšky pomáhali pri vývoji univerzálnejšej nepriestrelnej vesty.

Na opiciach mali skúšať biologické zbrane a na delfinoch nervovo paralytické plyny.

A. Mikundová a – r –

• **Bacúch:** Anna Piliarová 89, Ján Kán 80 a Božena Ďurčíková 77 rokov.
 • **Banská Bystrica – Radvaň:** Mgr. Mária Golianová 70 rokov.
 • **Banská Bystrica – Rudlova:** Ing. Eleonóra Cerovská 65 rokov.
 • **Banská Bystrica – Stred:** Mgr. Oľga Škripková 85 rokov.
 • **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Anna Pešková 65 rokov.
 • **Bánovce nad Bebravou:** Ernest Janeček 97, Helena Kšinanová 92, Lýdia Adamíková a Marta Buláková 75 rokov.
 • **Bernolákov:** Eva Šticová 70 a Viera Markusová 65 rokov.
 • **Bratislava 7:** Margita Galisová 92 rokov.
 • **Bratislava 20:** Alojz Hrubý 87 a Bohumil Krajačič 85 rokov.
 • **Bratislava 29:** Vlasta Hamplová 87 a Anna Steinerová 80 rokov.
 • **Brezno:** Margita Vlčeková 90 rokov.
 • **Dargov:** Ing. Štefan Cempa 55 rokov.
 • **Dolné Vestenice:** Mária Kutlišová 81 a Jolana Všeteczková 75 rokov.
 • **Hnúšťa:** Edita Gerharthová 82 a Mgr. Bernadeta Konczová 70 rokov.
 • **Hostie:** Terézia Švecová a Júlia Borčinová 70 rokov.
 • **Hrachovo:** Ján Sihelský 75 rokov.
 • **Hrušov:** Anton Bobák 75 rokov.
 • **Jakušovce:** Emília Kasardová 45 rokov.
 • **Kokava nad Rimavicou:** Júlia Ľajzová 92 rokov.
 • **Kolačno:** Margita Duchovičová 70 a Jozef Gendiar 70, Jaroslav Preťo a Róbert Kubica 50 rokov.
 • **Kordíky:** Ján Bireš 89 rokov.
 • **Košice – Juh:** Ing. Ján Kaňuk 95 rokov.

• **Krajná Bystrá:** Vasil' Gula 70 rokov.
 • **Kráľovský Chlmec:** Anna Hudáková 75 a Margaréta Arendášová 70 rokov.
 • **Kremnica:** Emília Chovancová 88 a Lýdia Golecká 75 rokov.
 • **Kuzmice:** Ignác Kotoš 65 rokov.
 • **Kysta:** Frederik Bulinský 30 rokov.
 • **Lipany:** Žofia Funtáľová 70 rokov.
 • **Liptovský Mikuláš:** Elena Vadvovická a Emília Šed'ová 89, Ján Matonok 82 a Zdenka Linhartová 70 rokov.
 • **Lučenec II.:** Izabela Sabová 91 rokov.
 • **Martin – Stred:** Jana Gustiňáková 80 a Zdenka Lietavcová 60 rokov.
 • **Makovce:** Eduard Kuzma 55 rokov.
 • **Medzibrod:** Pavlína Vaníková 89 a Valéria Dunajská 86 rokov.
 • **Myjava:** Alžbeta Bortelová 86 a Ing. Vladimír Tóth 70 rokov.
 • **Nitra – Horné mesto:** Ing. Jana Vašková 60 rokov.
 • **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institorisa:** Ján Zettl 95, Ladislav Tomášek 89, Anna Balkovicová 84, Mária Kurpelová 75, Peter Michalík 50 a Peter Lackovič 45 rokov.
 • **Novosad:** Helena Juhásová 75, Vojtech Merašický 60 a Ladislav Sloviak 65 rokov.
 • **Partizánska Ľupča:** Gizela Matulová 92, František Smitek 65 a Martin Peterec 50 rokov.
 • **Pezinok:** Ján Beník 96 rokov.
 • **Pliešovce, gen. mjr. A. Kordu:** Imrich Gonda 75 rokov.
 • **Poltár:** Zuzana Nagyová a Ing. Daniel Gombala 80 a Margita Ostrihoňová 65 rokov.
 • **Prešov, pri ZV SR:** Pavol Timko 85 rokov.
 • **Radvaň nad Laborcom:** Miroslav Rudišin 55 rokov.

• **Rimavské Brezovo:** Ondrej Kališka 87 rokov.
 • **Slovenské Nové Mesto:** Janka Garanská 89 a Júlia Vavreková 82 rokov.
 • **Sučany:** Ján Lazišťan 70 a Miriam Balážová 45 rokov.
 • **Stará Ľubovňa:** Pavel Černák 84 rokov, Mikuláš Strenk 65 rokov.
 • **Staškovce:** Pavol Sluk 60 rokov.
 • **Svidník:** Andrej Revák 81, Michal Harviš 80, Jozef Rodák 76, Kvetoslava Timková 71 a Jozef Špik 65 rokov.
 • **Tomášovce:** Emília Jozafová 81 a Ján Mičuda 70 rokov.
 • **Trebišov 1:** Ján Mochňacký 60 rokov.

• **Trebišov 3:** Mgr. Vladimír Kočíš 60 rokov.
 • **Trenčín 1:** Mária Macková 95, Pavol Liška 92, Ľudovít Puna 90, Ing. Ján Šatara 85, Marta Štubňová 81, Eva Héberová 70 a Zlata Šubertová 55 rokov.
 • **Trnava 1:** Antónia Valová 88 a Anna Havavková 81 rokov.
 • **Uderiná:** Ing. Janka Strašková 50 rokov.
 • **Vagrinc:** Anna Žáková 65 rokov.
 • **Veľký Lipník:** Ľuba Berilová 65 rokov.
 • **Veľpaty:** Júlia Zlatnická 91 rokov.
 • **Vráble:** Anna Cibulová 94 rokov.
 • **Vyšné Ružbachy:** Mária Babjarčíková 60 rokov.

• **Vyšný Orlík:** Ján Vyravec 86 rokov.
 • **Závadka nad Hronom:** Milan Babnič 75, Ján Tešlar 50 a Ján Mešťan 70 rokov.
 • **Závažná Poruba:** Mgr. Božena Mikulášová 65 rokov.
 • **Zemplínske Hradište:** Agnesa Dzurová 81 rokov.
 • **Zvolen – Centrum 1:** Ružena Valentová 91 a Ing. Ľudovít Bokor 65 rokov.
 • **Zvolenská Slatina:** Anna Longajová 81, Anna Ostrolucká 75 a Ľuboslava Svinteková 60 rokov.
 • **Žiar nad Hronom:** František Magula 70 a Jozef Vincenc 65 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Odišiel nám posledný priamy účastník SNP

V Liptovských Revúdoch sme sa 25. mája 2019 rozlúčili s bývalým partizánom Dominikom Praženicom.

Dožil sa krásneho veku 95 rokov. V období protifašistického odboja sa dobrovoľne prihlásil do partizánskeho oddielu Pobeď pod velením kapitána Makarenka.

Členom ZO SZPB bol od jej vzniku, kde stále aktívne pracoval. Pravidelne sa zúčastňoval na všetkých podujatiach organizovaných miestnou aj oblastnou organizáciou.

I napriek pribúdajúcim rokom sa stále zúčastňoval pietnych spomienok a osláv SNP pod Ploskou vo Veľkej Fatre, v Banskej Bystrici pri pomníku SNP, na Kališti a na Dukle.

Rád chodil aj medzi žiakov základnej školy s materskou

škoolou v obci, ktorí s veľkým záujmom počúvali jeho rozprávanie o priebehu povstania v okolí Liptovskej Osady a Liptovských Revúc. Rozprávanie o udalostiach, ktoré osobne prežil, bolo vždy veľmi pútavé. Aj sám ujo Dominik, ako ho volali deti, bol rád, že svoje osobné zážitky získané počas oslobodzovacích bojov v našom regióne mohol podať mladej generácii.

Dominikovi Praženicovi v mene všetkých členov našej ZO SZPB ďaku-

jeme za jeho obetavé povstalecké pôsobenie a aktívnu činnosť. Bude chýbať ceľej našej obci, lebo v jeho osobe nám odišiel posledný priamy účastník SNP. S hlbokou úctou a vďakou budeme na neho spomínať.

Nech odpočívá v pokoji!

Výbor ZO SZPB Liptovské Revúce

D. Praženica medzi žiakmi.

Odišiel vzácny človek

Zomrel Karol Štaudinger, zaslužilý bojovník, veterán, kpt. v zálohe. Ešte vlani koncom novembra sme mu na výročnej členskej schôdzi ZO SZPB blahoželali ku krásnemu životnému jubileu k 90-tinám a k udeleniu najvyššieho vzáložného vyznamenania „Za vernosť“. Žiaľ, 17. mája t. r. sme sa s ním rozlúčili.

Karol Štaudinger bol priamym účastníkom SNP a oslobodzovacích bojov. Do Povstania išiel ako 16-ročný mládenec z presvedčenia a ako partizán sa zúčastňoval na deštruktívnych prácach najskôr v rámci 1. čs. partizánskej brigády Stalin, potom v rámci partizánskej brigády

Smrť fašizmu až do príchodu oddielu do obce Bystrá, kde už boli dislokované jednotky Červenej armády. Bližšie údaje o ňom uverejnil Bojovník č. 24/ 2018.

Na poslednej rozlúčke sa zúčastnili členovia ZO SZPB Banská Bystrica – Stred, Oblastného výboru SZPB Banská Bystrica, priatelia a známi. V mene všetkých členov SZPB sa prihovaril a bojové zásluhy zomrelého vyzdvihol oblastný predseda SZPB Ján Páček.

V osobe Karola Štaudingera nám odišiel vzácny človek, ale ostáva v srdciach a spomienkach blízkych, priateľov a všetkých tých, ktorí ho poznali.

Česť jeho pamiatke!

Eva Holéciová, tajomníčka ZO SZPB B. Bystrica – Stred

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Bojnice:** s 90-ročnou Emíliou Ajtnerovou.
 ■ **Dunajská Streda:** s 89-ročnou Evou Benedekovou.
 ■ **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institorisa:** s 91-ročnou Margitou Malotovou.

■ **Pezinok:** so 73-ročným JUDr. Dušanom Vilímom.
 ■ **Svidník:** s 88-ročnou Máriou Solejovou.

Česť ich nehyňúcej pamiatke!

ZO ŽIVOTA REGIÓNOV

Vysoko hodnotený prínos

Oblastný výbor SZPB Ružomberok si splnil záväzok voči žiakom, ktorí sa zúčastnili vedomostného kvízu „Medzníky 2. sv. vojny“ a 21. mája 2019 usporiadal pre nich a ich pedagógov poznávací zájazd do Múzea holokaustu v Sereďi.

Žiaci 9. ročníkov ZŠ z Oravy a dolného Liptova si vypočuli výklad lektorov, ktorí ich interaktívnou formou zapájali do diania. Všetci preto vysoko hodnotili prínos pri takomto získavaní vedomostí z histórie holokaustu a 2. sv. vojny.

Osobitne chceme poďakovať predsedovi ObĽV SZPB z Galanty Jozefovi Janskému, ktorý nám bol dobrým a obetavým sprievodcom. Spoločne s ním sme pri pamätníku osloboditeľom na námestí v Sereďi položili kyticu vďaky a uctili si pamiatku padlých počas oslobodzovania tohto regiónu.

Štefan Novák, tajomník ZO SZPB Dolný Kubín

Je dobojované

Po školských a medziškolských kolách vedomostnej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny a SNP sa 21. mája v žilinskej ZŠ Martinská uskutočnila oblasťná súťaž víťazov medziškolských kôl. Postúpilo sem 10 trojčlenných družstiev škôl z regiónov Kysuce, Rajca, žilinskej kotliny a Žiliny.

Súťažiaci družstvá preukázali dobré vedomosti z histórie boja proti fašizmu a v predložených projektoch vhodne doplnili regionálne udalosti a osobnosti z obdobia SNP a oslobodenia. Hodnotiacia porota pod vedením historika Dušana Halaja hodnotila vedomosti prísne a spravodlivo.

Víťazom oblasťnej vedomostnej súťaže a držiteľom putovného pohára predsedu OblV SZPB sa stalo družstvo 8-ročného gymnázia Varšavská zo Žiliny (Kristína Kyselová, Matej Huček a Michal Šustek), ktoré pripravila učiteľka Andrea Brezíniová. Na druhom mieste sa umiestnilo družstvo ZŠ Klokočov a na treťom družstvo zo ZŠ Turie.

Oblasťný výbor SZPB v Žiline vyjadruje vŕcné poďakovanie riaditeľke ZŠ Martinská Beáte Veselovskej za organizačnú prípravu oblasťnej vedomostnej súťaže a učiteľom za prípravu družstiev na súťaž.

Víťazné družstvo postúpilo do celoštátnej súťaže a prvé štyri družstvá sa za odmenu zúčastnia spomienkového Stretnutia generácií na Kališti.

Juraj Drotár, foto ZŠ Martinská

Zájazd za vedomosti

Oblasťný výbor v Brezne pripravil pre účastníkov okresného kola vedomostnej súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“ autobusový zájazd do Banskej Bystrice – Múzea SNP a do vypálenej, už neexistujúcej obce Kalište.

Zúčastnili sa ho žiaci so svojimi učiteľmi zo ZŠ z Brezna, Polomky, Polhory a Heľpy, ktorých sprevádzali aj členovia oblasťnej HDK, spolu s oblasťným tajomníkom SZPB Jánom Šulejom.

Prehliadkou Múzea SNP nás sprevádzal L. Volentier, ktorého výklad bol doplnený filmovými ukážkami. V Kališti sa nám venoval lektor L. Kovačech, ktorý nás oboznámil s dejinami obce až po jej zánik. Porozprával aj to, ako došlo k jej prepadu, vypáleniu a pozabíjaní väčšiny obyvateľov obce.

Prehliadkou dvoch zachránených a obnovených domov, v ktorých sú vystavené artefakty o týchto pohutých udalostiach, sme zájazd ukončili.

Ján Lakanda, foto Lubomír Fabuš

Na schodisku pri Múzeu SNP.

V B. Bystrici s väčším záujmom

Tohtoročná súťaž Medzníky 2. svetovej vojny sa v banskobystričskom okrese stretla s väčším záujmom ako predchádzajúce roky.

V okresnom kole súťažilo 10 trojčlenných družstiev, spomedzi ktorých najúspešnejší boli žiaci zo ZŠ v Chrochoti, na druhom mieste sa umiestnili žiaci zo Slovenskej Ľupče a na tre-

ťom žiaci zo ZŠ na Sitnianskej ulici v Banskej Bystrici.

Žiaci z Hrochote postúpili do celoslovenského kola a 5. júna sme im „držali palce aj päste“.

Odmenu úspešným bol tema-

tický zájazd do obcí Ostrý Grúň a Klak, kam sa s nimi vydali aj úspešní riešitelia okresného kola dejepisnej olympiády, ktorú organizuje Centrum voľného času Havranské 9. Naša oblasťná organizácia SZPB s ním spolupracuje.

Milena Vachová

Úspešní v súťaži „Medzníky...“ a úspešní v dejepisnej olympiáde.

Po stopách našich dejín v Bratislave

Sobotu 11. mája 2019 sme si v ZO SZPB Centrum 1 vo Zvolene určili na vzdanie úcty a vďaky bojovníkom za našu slobodu, ako aj najvýznamnejším osobnostiam slovenského národa.

Spoločne s rodinnými príslušníkmi, ale aj so žiakmi a študentmi, ktorí zvíťazili v okresnej vedomostnej súťaži sme vzdali v Bratislave na nábřeží Dunaja úctu M. R. Štefánikovi. Jeho osobnosť nám pri 100. výročí úmrtia (1880–1919) prezentovala učiteľka Viera Šimkovičová zo ZŠ Očová. Pripomenula jeho plodný život astronóma, fotografa, diplomata, pilota a brigádneho generála, ktorý mal počas 1. svetovej vojny najväčšiu zásluhu na formovaní čs. zahraničného odboja a na vzniku čs. légii. Pietnu spomienku nám spestrili žiaci ZŠ z Očovej poetickým slovom a piesňou.

Položením kytice sme sa s úctou poklonili aj pri pamätníku osloboditeľov v meste a v prístave pri pamätníku dunajskej flotily i bulharských partizánov.

Naša cesta pokračovala plav-

bou loďou k majestátnemu Devínu, kde sme si pripomenuli jazykovedca a spisovateľa Ľudovíta Štúra (1815–1856), ktorý bol jedným z najvýznamnejších predstaviteľom slovenského národného života v 19. storočí a kodifikátorom spisovného slovenského jazyka.

Tiež sme si tu pripomenuli aj slovenských vierožvestcov – Cyrila a Metoda, ktorí k nám prišli v roku 863 šíriť kresťanstvo. Konštantín (Cyril) zostavil pre Slovanov prvé slovanské písmo – hlaholiku.

História nám dokazuje, že vďaka tomu, že vzniklo Československo, na čom má veľkú zásluhu M. R. Štefánik, sa Slováci mohli sformovať ako národ a Slovensko dostalo hranice.

Naše podujatie nám finančne podporil europoslanec Vladimír Maňka, ako aj naši členovia zo ŽOS Zvolen odvedením 2 % z daní pre našu ZO SZPB.

Bohumil Kosa, predseda ZO SZPB Centrum 1 Zvolen

Rozprávajte, aby sme nestratili historickú pamäť

Dňa 24. mája 2019 mali žiaci troch revúckych škôl príležitosť vypočuť si príbeh účastníka SNP. Na stretnutie so žiakmi Gymnázia Martina Kukučína, prvého slovenského literárneho gymnázia a žiakmi 9. ročníka ZŠ Ivana Branislava Zocha v Revúcej zavítal predseda HDK pri OblV SZPB Rožňava Milan Sajenko, ktorý vyzrával študentom svoj príbeh z čias Povstania.

Pripomenul partizánske boje na Gemeri, pomoc civilného obyvateľstva partizánom v horách i aktivity povstaleckej armády. Autenticita hovoreného slova bola podporená ukážkami dobovej tlače i fotografiami z čias Povstania.

Účastníkmi tohto stretnutia boli i členovia SZPB, predseda ZO SZPB generála Viesta v Revúcej Ján Kochan a Jozef Šuhaj.

Alena Brdárka, pedagóg GMM Revúca

Austrálske dôchodkové čudo

Mnohé z austrálskeho sociálneho systému je nám neuveriteľné.

1. Dôchodok – je neodňateľným právom a nie návratom úspor za roky práce. Na získanie štátneho dôchodku netreba v Austrálii vôbec pracovať, stačí tam len bývať, pričom na to ani občianstvo nepotrebuje.

Pre austrálskeho seniora je penzia zárukou, že bude mať peniaze na jedlo, lieky, byt a cestovanie.

2. Dôchodková nerovnosť naruby. Dôchodkové práva majú všetci Austrálčania rovnaké s jednou výnimkou: bohatí dôchodok nedostávajú. Štát pri nástupe do dôchodku zhodnotí všetky aktíva občana a urobí z toho záver: potrebuje

penziu, alebo sa dokáže i sám zabezpečiť.

Dôchodok sa nevypláca, ak si Austrálčan zhromaždil majetok vo výške cca 175 tisíc eur. Ak by to bolo takto aj u nás, tak...?

3. Zdrojom na výplatu dôchodkov je rozpočet (Austrália nemala recesiú už 27 rokov). Dane, platíacie Austrálčanmi úplne vystačia na dôchodky seniorom. Výsoko príjmové skupiny obyvateľstva platia maximálne až 45 % dane, chudobní aj nič.

4. Dedičské kumulácie. V Austrálii funguje množstvo alternatívnych dôchodkových programov. Nešťastné dôchodkové fondy výhodne investujú peniaze, majú z nich zisk a neusilujú sa vložiť si ho do vlastného vrečka, či vyviezť zo štátu.

Vkladat' peniaze do dôchodkových fondov je v Austrálii dobrovoľné. Všetok dôchodkový kapitál, ktorý si Austrálčan nahromadil za roky práce, zdedia tí, koho určí v závete.

Austrálčania majú všetko organizované racionálne. Záhadou je len to, ako sa im darí voliť si takú vládu, ktorá pracuje pre nich a nie na seba?

Podľa *publizist.ru*, 29. 4. 2019

HISTORICKÝ KALENDÁR

15. jún 1942 – Od tohto dňa mohla samostatná čs. jednotka používať názov 1. čs. samostatný poľný praporek v ZSSR.

16. jún 1941 – Nemecká vojenská misia v Bratislave si vyžiadala od ÚŠB všetky podklady o činnosti komunistov v armáde.

16. jún 1944 – Spojenecké bombardovanie Bratislavy. 156 amerických lietadiel zbombardovalo a zničilo 80 percent rafinérie Apollo. Zahynulo 176 obyvateľov.

17. jún 1939 – V tento deň prišiel do Krakova nielen pplk. Ludvík Svoboda, ale aj neskorší zradca Karel Čurda. V Malých Bronowiciach sa Čurda stretol s Janom Kubišom a Jozefom Gabčíkom, ktorí o tri roky neskôr zlikvidovali Heydricha. Oni boli členovia skupiny „Antropoid“ a Čurda „Out Distance“ s veliteľom npor. Adolfom Opálkom.

17. jún 1940 – Vojaci 1. čs. pešieho pluku, ktorý sa sformoval vo Francúzsku, odrážali nemecké útoky v zostave 9. francúzskej divízie pri meste Gien.

17. jún 1944 – UV KS(b)U vydal uznesenie O pomoci Komunistickej strane Československa pri organizovaní partizánskeho hnutia na území Československa, čo podľa V. A. Kvitinského v knihe „Partizánske Tatry“ znamenalo veľmi urýchlenným tempom špeciálne pripraviť, vyzbrojiť a vybaviť partizánske skupiny.

Istá vec, zďaleka nie všetci účastníci budúcich prepádov a desantov boli zasvätení do úloh, ktoré mali vykonávať v najbližšom čase, no už samotná svätožiara ich utajenosti vyžadovala od nás byť obetavými poslucháčmi „partizánskej univerzity“.

18. jún 1940 – Ministerstvo vnútra vymedzilo pojem Cigán.

19. jún 1945 – V ČSR je vydaný dekrét o potrestaní fašistických zločincov a kolaborantov.

21. jún 1941 – Prezident J. Tiso súhlasí s účasťou slovenskej armády na nemeckom ťažení proti ZSSR.

21. jún 1945 – Prezident E. Beneš vydal dekrét o konfiškácii a rozdelení pozemkového majetku Nemcov, Maďarov, zradcov a kolaborantov.

22. jún 1941 – K tomuto dňu mal Hitler podmanených už 11 európskych krajín. Nemecký útok proti ZSSR bol pokusom o podmanenie si dvanástej. Podieľalo sa na ňom 153 nemeckých a 37 satelitných divízií. Slovenský štát dal Nemcom k dispozícii 50 689 mužov. Protektorát ČaM zase vyzbrojil 5 z 21 tankových divízií Wehrmachtu.

23. jún 1939 – Tisova vláda uzavrela s hitlerovským Nemeckom dohodu, ktorá umožnila Nemcom drancovanie slovenského hospodárstva a koloniálnu závislosť slovenského štátu.

23. jún 1941 – Zverejnené je vyhlásenie (vojny ZSSR) prezidenta a vlády, že slovenská armáda sa pripojila (26. júna 1941) k nemeckej (priradená k armádnej skupine Juh) v boji proti ZSSR.

24. jún 1941 – Prvé jednotky Slovenskej republiky prekročili Duklianský priesmyk a pripojili sa k nemeckým jednotkám, útočiacim proti ZSSR.

24. jún 1942 – Zničené sú Ležáky neďaleko Chrudimi, zastrelených je 34 obyvateľov obce.

Podľa hlásení nového rišského protektora Kurta Daluge Hitlerovi bolo od 27. mája do 3. júla 1942 popravených 1 357 českých vlastencov, nepočítajúc do toho obeť z Lidíc a Ležákov.

Všetko to skončilo rozsudkom smrti nad 252 ľuďmi v Mauthausene. Všetci, vrátane detí, boli popravení na nátlak Heydrichovej vdovy dňa 24. októbra 1942.

26. júna 1941 – Uskutočnilo sa bombardovanie Košíc. Z juhovýchodu prileteli nad mesto tri lietadlá, urobili polkruh a zhodili celkom 29 bômb ruskej výroby zo závodu Putilov-Stal' na dve kasárne, na budovu pošty a na obytné domy. Následkom bolo 30 mŕtvych, z nich tri deti, a 285 ranených.

26. jún 1944 – Pplk.gšt. Ján Golian žiadal MNO v Londýne (konkrétne gen. Ingra), aby nedovolili bombardovať Dubovú a Podbrezovú, nakoľko ležia v záujmovom priestore povstania. Napriek tomu sa 20. 8. 1944 bombardovanie Dubovej uskutočnilo.

27. jún 1945 – Prijatý je rozkaz o odsune vojsk Červenej armády z ČSR. Samotný odsun uskutočnila tak Červená armáda, ako aj US Army v novembri 1945.

28. jún 1942 – Tiso na Starých Horách vyhlasuje: „So slovanským bratom nechceme mať dotiaľ nič, dokiaľ ten slovenský brat je boľševik. S boľševikom ani so Slovákom nechceme mať nič, lebo ten nie je Slovákom.“

(Pred vysokoškolskými 2. júna 1942: „S boľševikom, čo je to hneď aj Slovákom, nikdy nič spoločného nechcem mať, ba vyhubím ho do posledného koreňa.“)

ZRNKÁ HUMORU

Vodka s ľadom poškodzuje obličky.

Rum s ľadom poškodzuje pečene.

Gin s ľadom poškodzuje srdce.

Whisky s ľadom poškodzuje mozog.

Je to možné, že je ľad taký škodlivý?

* * *

Pýta sa doktor pacienta:

– Chodíte s dievčaťom?

– Nie!

– A chceli by ste chodiť?

– Áno a rád.

– A kto vám v tom bráni?

– Manželka.

* * *

Rozprávajú sa dve ženy:

– Keď zomrieš, dáš sa pocho-

vat' do jamy, hrobky, či spolopniť? – Nevie, môj muž mi povedal, aby som sa dala vypchať.

* * *

Dobrá rada:

Výmeňte ľudí, s ktorými strácaš čas, za tých, s ktorými stratíte pojem o čase!

* * *

Po príchode zo služobnej cesty:

– Povedal som manželke taký dobrý vtip, že rozosmial aj jej milenca v skrini.

* * *

Na spovedi:

– Pán farár, čo mám urobiť, keď som si niečo v kostole vzal a teraz toho ľutujem?

– Rozhrešenie dostanete až

potom keď vrátite, čo ste v kostole zobrali a svoj čin úprimne oľutujete, odpovedal farár.

– Pred rokmi som si v kostole vzal manželku a teraz toho úprimne ľutujem.

Len neviem, kam ju mám vrátiť, aby mi bolo odpustené, posťažoval si hriešnik.

* * *

Zvieratá sú tí najlepší priatelia:

Nekritizujú a nekladú zbytočné otázky.

* * *

Podľa názorov amerických psychológov sú dve hlavné príčiny prečo muž trávi večery v bare:

1. Nemá ženu.

2. Má ženu.

autor výroku: MAXIM GORKIJ	mesto na Považí	zaujímali sedáciu polohu	ECV Trenčína	domáce meno Štefana	pomôcky: ALEM, ELIOT, IDO, ALER, UNDO	zvisle	viatim zasahuje	vznášanie sa vo vzduchu	všetko v poriadku	●	dolu	obeť	reč
zabezpečuj					kruh					získavaj mlieko od kravy			
1. časť tajničky										obidva			
a dato (skr.)			guľôčkovi-tá hornina							lezením sa dostať dole			
von, po česky			nepobozká		existujeme			kvetiny					
americký tenorista					priama			vrch na Kréte					
●	neuro-bit, po anglicky	priesečník priamok			ovinu					podmienková spojka			
		model auta Seat			drevené nádoby					rieka v Taliansku			
získajú lovom					ženské meno							citoslovce pohrozenia	etylén
nezaznievalo					sídlo vo Švédsku								
2. časť tajničky													
ukazovacie zámeno											Aón, po česky		

Správne vylúštenie tajničky z č.10 znie: **Strach nás núti k ovahe.**

Ospravedľňujeme sa za chybu. Autorovi vypadlo písmeno **-d-**

Knihu posielame **Miroslavovi Gazdaricovi z Liptovských Revúc.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.**

BOJOVNÍK
Dvojtyždenník antifasistov

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Dr. Vladimír Mikunda, editor Dr. Vladimír Dobrovič, redaktorka Mgr. Adriana Mikundová • redakčná pracovníčka Mgr. Darina Molnárová, tel. 02/38104948 • Internet: www.szpb.sk, e-mail redakcia: sefredaktor@szpb.sk, bojovník@szpb.sk • Redakčná rada: predseda JUDr. Jozef Pupaľa, tajomník Dr. Vladimír Dobrovič, členovia – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., RSDr. Jozef Petráš, Mgr. Eubomír Jančo, Dr. Kamil Krištofik, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., Ing. Tomáš Tažký, PaedDr. Jozef Rodák • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvojtyždenné, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@sposta.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegross, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS GOEN, s.r.o., Sklenárska 6, 811 02 Bratislava • Grafická úprava: Peter Procházka – G-T-P. Ročník XLIII (LXIV) • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pošty pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • ISSN 2585-9625 (online) a ISSN 0552-3885 (tlačové vydanie) • Evidenčné číslo: EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.